

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 45

Redakcija: GLENMORE 5-7281

PENKTADIENIS (FRIDAY) BIRŽELIO (JUNE) 26 D., 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTU

RYTŲ VOKIETIJA GINKLUOJASI

Berlynas. — O. Grotewohlis, sov. min. pirmininkas, pareiškė, kad rytų Vokietijai turinti ginkluotis, norėdamas apsiginti "nuo agresyvių vak. Vokietijos samdinių kariuomenės su fašistiniais generolais, kuriems vadovauja vyriausias vadas maršalas gen. Ridgway." Sovietai turėję atitverti rytų Vokietiją nuo vakarų, nes amerikiečiai rengiasi pulti taip, kaip "jie prieš 38 platumos laipsnio užpuolė Koreją."

Grotewohl pareiškė, kad rytų Vokietijai apginkluoti jau esą nutartas reikalas. Paskutini mėnesį jau įstoję į liaudies miliciją 100.000 jaunimo. O lig šiol buvo gerai apmokytos 60.000 milicijos.

Bona. — Iš pasienio "niekeno žemės" iškeliami gyventojai priešais. 5000 milicijos suimta paveikti gyventojams, kurie 12 kaimų pasipriešino.

Lėktuvas pakeičia Danijos politiką

Kopenhaga. — Švedų lėktuvo nušovimas Danijoje padarė didelį įspūdį. Nors Danija priklauso Atlanto pakui, bet ligi šiol ji kariniams reikalams savo biudžete teskyrė vos 3%, mažiausia iš visų pakto dalyvių; Korejai duoti kariuomenės atsiskaitė; neleidžia NATO aviacijos bazių. Dabar visuomenės ligšiolinė nuotaika staiga lūžo. Atvykstančiam gen. Ridgway būsiąs duotas visai kitoks atsakymas, nei lig šiol buvo nusistatyta.

Kopenhaga. — Danų vyriausybė įsakė savo lėktuvams, jei juos kas užpuols, atsakyti šūviais.

Jei Sovietai užpuols

Paryžius. — Gen. A. Gruentheris, štabo viršininkas, pareiškė, kad NATO yra paruošęs planą, ką kiekvienas vadas turi daryti, jei Sovietai užpuols. Jis pabrėžė, kad esą pasirodys gintis, ne pulti. Esą sąjungininkai turi panaudoti savo techninę persvarą ir Sovietų užpuolimą sustabdyti vietoje, ligi bus atgabenti sąjungininkų rezervai. Čia Gruentheris turėjęs galvoje atominius ginklus, kurie į Europą atgabenti. Sovietai, kalbėjo Gruentheris, turi 175 divizijas, 25.000 lėktuvų ir 300 povandeninių laivų.

BRITŲ BLOKADA PERSŲ NAFTAI

Adenas. — Šiame arabų mieste, kuris yra britų protektoratas, Britų - Persų Naftos Kompanijai birž. 18 d. pasisekė: ji išgavo teismo sprendimą sulaukyti laivą, kuris gabeno 1000 tonų naftos iš Persijos į Italiją ir užsulo jį šio uosto laivo taisyti. Kompanija įrodinėja, kad naftos laukai ir pati nafta priklausojai, kol ginčas nėra išspręstas tarptautiniame teisme.

Šitas laivas buvo pirmasis, kuris mėgino sulaužyti britų blokadą Persijos naftai. Jis turėjo niekais paversti kompanijos įspėjimą pasaulio naftos pirkliams, kad nafta tebepriklauso jai ir kad dėl to jie susilaikytų nuo pirkimo. Po šio laivo turėjo eiti kiti, pateikdami naftą 18% pigiau nei pasaulinėje rinkoje.

Didžiausias riaušės Tiuringijoje, kur gyventojai puolė miliciją kirviais ir dalgiais.

Berlynas. — Ryt. Vokietijoje organizuojama kariuomenė numatoma 375.000 vyrų dydžio. Vakarų Vokietija numato suorganizuoti 520.000. Rytų Vokietija dar turi papildomos jėgos — 2 mil. komjaunuolių, kurie imami kariskai apmokyti.

Birželio 14 d. pabaltiečiai piketavo rusų atstovybę prie JT. New York. Nuotraukoje matome lietuvių piketuotojų grupę su plakatais ir šūkiu. Nuotrauką V. Maželis

Sovietų agentas švedų teisme pasakoja

Stockholmas. — Kaip tik šiomis dienomis eina Sovietų šnipinėjimo byla. Svarbiausias kaltinamasis, 33 metų komunistas, rašytojas J. F. Embom. Jis prisipažino ir išspasakoję, kokiu būdu jis gaudavo karines paslaptis ir perduodavo Sovietams. Esą jo jaunesnis brolis Martinas, vienas iš 7 kaltinamųjų, buvęs leitenantas. Jam reikėjo pinigų. Vyresnysis brolis pasiūlęs jam sūmokėti už karines paslaptis apie įtvirtinimus, tiltus, kelius. Jį patį prikabinę ir Sovietų agentams pristatę vietos komunistų laikraščio redaktorių. Dėl to suprantamas dabar tokis švedų jūžimas ir prieš komunistus.

nes ir Sovietų agentams pristatę vietos komunistų laikraščio redaktorių. Dėl to suprantamas dabar tokis švedų jūžimas ir prieš komunistus.

Sovietai vėl derėsis

Washingtonas. — Birž. 16 d. rusai pareiškė, jie esą pasiryžę grąžinti JAV 186 laivus, paskolintus karo metu. Sovietai buvo gavę 670 laivų. Aiškina, dabar, kad 146 laivų pavirto ar dingę, 171 jau taip pat nepanaudojami.

Amerikiečiai reikalauja grąžinti visus. Derybos su pertraukomis dėl jų eina jau 5 metai. Dabar buvo pertrauka 10 mėnesių, ir vėl pasiūlė atnaujinti.

Komunistai karo belaisviai dainuodami žygiuoja iš 66 stovyklos Koje saloje, o UN kariai juos lydi, pasirengę visom nepravartymom galimybėm. Jau daugiau kaip 50.000 belaisvių yra iškirstyti po mažesnes stovyklas. Iškirstymo metodu panaudojo naujasis viršininkas brig. gen. Haydon L. Boatner.

Matysime Staliną pakartą

Švedai susijaudinę dėl nušauto lėktuvo

apsaudė švedų lėktuvą iš patrankos 20 cm diametro

Lėktuvas buvo sužalotas, iš 7 įgulos vyrų 2 sužeisti, ir lėktuvas nukrito į jūrą. Netoliese buvo vokiečių laivas, kuris sušpėjo visus išgelbėti ir nugabenti į suomių salą Hangoe.

Ten lėktuvo kapitonas pareiškė:

"Buvome užpulti dviejų MIG-15, iš jų šaudė į mus tik vienas. Šaudymas truko 9 minutes. Mūsų radijo siųstuvas tuojau buvo kulku sugadintas. Po antros salvės buvo kludytas ir motoras. Po 9 minučių mes buvome jau tik 10 metrų nuo vandens. Taikėm skristi į pastebėtą laivą. Bet po poros sekundžių mūsų "Catalina" nukrito į vandenį. Iš lėktuvo išlindom greitai ir plaukėme link laivo. Po 5 minučių buvom laive."

Tuo tarpu Stockholmas gyvena tik pirmomis radijo žiniomis iš lėktuvo, kad lėktuvas esą užpultas, daug sykių kludytas, ir toliau nieko negirdėjo. Ministras pirmininkas Erlanderis sušaukė vyriausybės ekstrą posėdį ir po kelių valandų išskvietė Sovietų atstovą Rodionovą, jam įteikė griežtą protestą, reikalaujamas kaltininką nubauti ir pasilikdamas teisę vėliau pristatyti nuostolių sąskaitą. Taip pat anks. pirmininkas pareikalavo, kad

Sovietų atstovybės personalas nustotų šnipinėjęs.

Birž 17 d. švedų laivynas ir aviacija gavo įsakymą toliau ieškoti visomis pastangomis dingusio pirmojo lėktuvo. Jei užpuolimai pasikartos,

vyriausybė įsakė atsakyti šūviais.

Kai Sovietų atstovas išėjo iš

užs. reikalų ministerijos rūmų, susirinkusi minia spaudė ir šaukė jo linkui. Vakare apie 5000 susirinko prie Sovietų atstovybės, svaidė akmenis į rūmus ir chorą šaukė:

"Matysime Staliną pakartą", "Pakart Staliną", "Salin karo kurstytojus komunistus".

Du minogaudžiai gavo įsakymą lydėti fregatą, kuris ieško dingusio lėktuvo. Ieškančius lėktuvus įsakyta lydėti kovos lėktuvams.

Švedų spauda pažymi, kad Sovietai savo žygiais nori pritrerizuoti Baltijos pakraščio valstybes. Švedija šito slaugingo šeiminkavimo tarptautiniuose vandenyse ramiai praleisti negali, pastebi "Dagens Niheter."

Spauda įtaria dabar, kad ir pirmasis lėktuvas buvo Sovietų nušautas,

kaip prieš dvejus metus amerikiečių lėktuvas.

Iš Maskvos praneša, kad Sovietų užs. r. min. Višinskis švedų atstovui įteikė protesto notą, kad švedų lėktuvas pažeidė Sovietų Sąjungos sienas. Esą Sovietų lėktuvas sugavo švedų lėktuvą ir įspėjo jį nusileisti. Bet lėktuvas nepaklausė, o mės šaudyti. Sovietų lėktuvas atsakė taip pat ugnimi, bet lėktuvas nuskridęs jūros link ir dingęs. (Lygiai tokiu pat būdu buvo paaiškinta prieš dvejus metus ir amerikiečiams).

Stockholmas. — Švedų vyriausybė atmetė Sovietų protestą ir kaltinimą, kad švedų lėktuvas skridęs į Sovietų Sąjungos sienas ir ėmęs šaudyti. Užsienio reikalų min. Undenas nutraukia atostogas Italijoje ir grįžta.

KAUTYNĖS FRONTE IR DERYBOSE

Seulas. — Šios savaitės pradžioje Korejoje kautynės buvo gyvos. Visą laiką puolė kiniečiai. Buvo kaudžiamasi visomis ginklų rūšimis, pradedant bombonešiais ir artilerija ir baigiant durtuvais. JTO kariuomenė savo pozicijas atlaikė.

Pereita savaitė buvusi kiniečiams nuostolingiausia; netekę 1738 kritusių, 1497 sužeistų, 47 belaisvių.

Derybos dėl paliaubų amerikiečių iniciatyva atidėtos keturioms dienoms. Kai komunistai pradėjo savo įprastinius kaltinimus, JTO atstovai nutraukė komunistų kalbą, pakilo, pareiškė,

kad jie pasiryžę toliau klausyti po 4 dienas, jeigu ką naujo komunistai turi pasakyti, ir išėjo, komunistams kvatojantis.

Malikas su bacilom

New Yorkas. — Sovietų atstovas JTO Malikas sušaukdino saugumo tarybą ir pateikė skundą prieš JAV, kad jos Korejos kare vartojančios bakterijas. Nori pasinaudoti propagandai paskutinėmis savo pirmininkavimo saugumo tarybą dienomis, nes nuo liepos 1 dienos pirmininkauti ima britas.

Pulkininkas Francis S. Gabreski, didžiausias herojus Amerikos aviacijos istorijoje, savo žmonos Kay ir šešiametės dukrelės Džoni sutinka San Francisco, Cal. Pulkininkas yra numušęs 33 priešo lėktuvus antrame pasauliniame kare ir 610 Korejoje.

Japonai nežino, ką daryti su Sovietais

Tokio. — Kai Japonija pasirašė taikos sutartį ir atgavo nepriklausomybę, užsienio reikalų ministerija pranešė Sovietų Sąjungos misijai Tokio, kad dabar jų misija baigta ir jie gali vykti namo. Pereitą savaitę Sovietai atsiskė išvykti, nes taikos sutartis esanti neteisėta.

Kas Japonams belieka daryti? — Jie galėtų paspausti Sovietų misiją (kurioj buvo 400 žmonių), suvaržydami maisto įvežimą, būtų reikala, bet japonai bijo, kad bet kokios represijos gali atsiliepti japonų žve-

jams, kurie gyvena Kurilų salose. Jau ir taip daug žvejų laivelų dingsta. Įerzinus sovietinį lokį, padėtis gali būti dar bjauresnė.

Tuo tarpu Sovietai nemetė savo idejos atskelti Japoniją nuo Amerikos ir laimėti sat.

Jvėda nuolatinį oro budėjimą krašte

Washingtonas. — Apsaugos departamentas birž. 16 d. paskelbė, kad nuo liepos 14 d. lėktuvų stebėjimo punktai veikia dieną naktį. Oro apsaugos viešininko pavadojuojas gen. maj. F. H. Smith pareiškė: "Nuo kurio laiko Sovietai jau gali mus užpulti." Dėl to įvestas nuolatinis budėjimas. Tačiau ir su didžiausiomis pastangomis vargiai pasisektų puolančius lėktuvus sulaukyti visus pakolinius. Jeigu lėktuvas skrenda žemiau kaip 5000 pėdų, radaras jį sunkiai apčiuopia.

Visose JAV yra 19.000 budėjimo postų. Prie jų priklauso 500.000 stebėtojų savanorių. Vienam punktui reikalingi parai 50-80 stebėtojų.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Vienos komunistų ryšių su Achesono atvykimu į Austriją rengia "antiamerikinę savaitę" nuo birželio 29 iki liepos 6 dienos. Jos metu įsakta reikalauti karą Korejoje baigti, amerikiečių kariuomenę grįžti namo.

• Ligšiolinis JAV aukštasis komisaras Vokietijoje McCloy atšaukiamas. Jo vietoj skiriamas aukštojo komisaro pareigas ėjęs Austrijos W. Donnelly. Jis bus ir pirmasis JAV atstovas Vokietijai.

• McCloy pareiškė senato užsienio reikalų komisijai, kad Vokietija per trejus ginklavimosi metus bus reikalinga 7 milijardų dol. Prie 12 divizijų turės būti 1500-2000 lėktuvų.

• JAV senato užsienio komisija apklausinėjo liudininkus, ar susitarimas su Vokietija patvirtintas.

• JAV kariuomenės vadovybė išaiškino, kad McArthuras turi teisę kalbėti republikonų partijos konvente.

• JAV generolai su penkiomis žvaigždėmis (MacArthuras, Eisenhoweris) metinės algos gauna 19.541 dol.

• Du vokiečių žurnalistas Berlyne, kurie norėjo patikrinti, ar Sovietai neperkėlė zonos gairių, Sovietai buvo suėmę. Dabar jie jau paleisti.

• Suomija atsiuntė savo skolos metinę dalį JAV — 142.000 dol.

• Argentinoje, Yuarez miesto darbininkai sustreikavo, protestuodami prieš ligonių kasų vadovybės įsakymą pašalinti iš įstaigų Ievos Peronienės paveikslus. Vadovybė yra opozicinė, o darbininkai priklauso sąjungai, kuri yra Perono įtakoje.

• Vienas iš Kinijos išvytas misionierius pranešė, kad Kinijos komunistai sudegino 100 leprininkų.

• Keturi danų lakūnai buvo atleisti iš kariuomenės, kai jie pareiškė, kad sprausminiais lėktuvais jie bijo skraidyti.

LRKS SUVAŽIAVIMUI ARTEJANT

L. VALIUKAS

Jei ne naujųjų tremtinių banga, tai LRKSA ateitis būtų buvusi žymiai tamsesnė. Paskutinių trijų metų laikotarpyje tremtiniai gerokai papildė LRKSA gretas ir, be abejo, tuo pačiu prailgino organizacijos amžių. Šiaip ar taip galvojant, LRKSA ateitis nėra šviesi: dauguma narių jau senesnio amžiaus, naujos tremtinių bangos nematyti, o naujų narių verbavimas čia gimusiųjų tarpe labai sunkus ir nesekmingas. Kas darytina, kad ir pati organizacija galėtų dar ilgesnį laiką pagyvuoti ir tuo pačiu pasitarnauti daugiau lietuviškam reikalui?

Jei nori gauti, turi ir duoti

Esu tikras, kad LRKSA galėtų dar laimėti nemažą narių iš naujųjų ateivių tarpo, jei organizacija būtų dosnesnė lietuviškiems reikalams. Bent šiuo metu nepakanka vien gražių žodžių, organizacijos lietuviškumą reikia įrodyti darbais. Žinoma, šis bei tas daroma ta linkme, bet, toli gražu, to nepakanka. Per trejetą metų neteko girdėti, kad LRKS būtų paauglės didesnės sumelės Lietuvos vadavimo reikalui. BALFui ar išleides kokį propagandinį leidinį apie Lietuvą, komunistų terora pavertoje tėvynėje ar pan.

Ar niekad nėra atėję į galvą LRKSA veikėjams įsteigti bent porą metinių stipendijų (scholarship) lietuviams, siekiantiems aukštojo mokslo. Per keliasdešimt metų organizacija turi išmokslinti gražų būrį savų tautiečių, kurie šiandien būtų LRKSA darbuotojai. Lietuvių reikalų gynėjai, naujų narių verbuotojai čia gimusiųjų tarpe ir pan.

Čia lietuviška organizacija lietuviškiems reikalams maža teskiria dėmesio, tai ji netenka

savo paskirties. Juk Amerikoje turime tūkstančius įvairių apdraudus kompanijų, kurios gal teikia ir geresnį patarnavimą ir mažesni yra mokesčiai ir pan.

Pasiūlymai suvažiavimui

Šių metų LRKSA suvažiavime lietuviški reikalai turėtų rasti žymiai didesnį atgarsį. Suvažiavimas būtų laikytinas tikrai darbingas ir pasisekęs, jei tarp kitų nutarimų būtų padaryti ir šie:

1. Kiekvienais metais skirti iš savo kasos bent po \$1,000 ALT-bai ir BALF-ai;

2. Skirti kasmet po \$2,000 didesnio propagandinio veikalo išleidimui apie Lietuvą, lietuvių kalbą, komunistų terora tėvynėje ir pan.;

3. Įsteigti kokias keturias stipendijas (po \$800 ar didesnes) lietuviams, siekiantiems aukštojo mokslo, su sąlyga, kad jie vėliau darbuotųsi LRKSA ir Lietuvos naudai. Be abejo, tie studentai turėtų pasirinkti tuos universitetus, kur yra ir lietuviškų (pav., University of Pittsburgh) ir vienas iš atraečių dalykų (minor) turėtų būti lietuvių kalba, istorija ar pan.

4. Sudaryti prie Centro, Valdybos energingą kultūros ir lietuviškųjų reikalų komisiją, kuri tuos nutarimus sumaniai ir pilnai įgyvendintų.

O iš kurgi tie tūkstančiai?

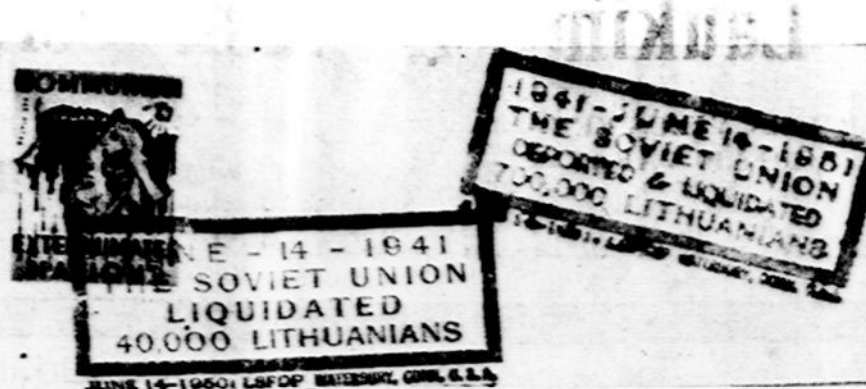
Pirmiausia, kiekviena lietuvių organizacija turi rasti būdų bei priemonių surinkti po apvalesnės sumelės lietuviškiems reikalams ar tiesiog skirti iš savo kasos. Antra, reikia perkratyti visą veiklą ir pažiūrėti, ar kur nors nėra perdaug išleidžiama, ar skiriamos sumos vienam ar kitam reikalui atneša naudos organizacijai ir

kartu lietuvių bei, jei ne, tai tuos pinigais skirti naudingesniems reikalams.

Net didžiausios apdraudus kompanijos neturi savo laukaisčio, o mes kiekvienais metais savo tautai kiti šimtai tūkstančių amerikiečių sumų pinigų. Kiekvienas iš mūsų, kuris iš viso džiaugiasi lietuviškai, nepasitenkina vien "Gersu". Tad, tikrai, reikalingi suvažiavimas padaryti, nutarimas išleisti vietelėse ar arčiau kas metų ketvartį, turime informaciją, kaip šie pinigai turėtų būti padidinti ir kaip lietuviškas žinias apie lietuviškas vadas tvarkyti. Čia rodo Valdybos pranešimus. Tuo būdu būtų sutaroma kasmet po keleris tūkstančius dolelių kuriuos būtų galima skirti arksčiai suminėms reikalams.

CIO viceprezidentas Allan S. Haywood sako, kad komunistų valdomos unijos netenka savo įtakos, kai prieš porą metų jie buvo ištisinti iš CIO. Čia ji matome liudijant Washingtono senato Labor ir Public Welfare komitete.

Waterbury Liet. Tremtinių ratelis kiekvienais metais birželio liūdnujų dieną prisiminimo proga padaro specialią antspaudę, kuria viena karta panaudoję ant joms prisistatys korespondencijos, sunaikina. Čia matome trejų metų antspaudes.

Skaitytų laisvą

Ar moka mylėti Lietuvis lietuvi?

I klausimą reiktų atsakyti teigiamai. Bet tik su viena sąlyga: jeigu lietuvis nuo lietuvių gyvena gana toli.

Jeigu kultūroje konkrečiai apie JAV ir Kanados lietuvių, turėtume pripažinti, kad jie nuosirdžiai užjaukia nublokštusius į Sibirą. Su nemažesniu rūpesčiu prisimena tautiečius tėvynės sodybose. Su meile pakalba ir paremia tremties stovylose pasilikusius. Tačiau čia JAV ir Kanados lietuvių tarpusavy susyvenimas nėra pavyzdingas.

Ji drumsčia partinių rietenų vėžys. Ypatingai gerą dirvą jis radęs išėjimo spaudoje. Nei vokiečių, nei lenkų, nei anglų kalba leidžiamuose laikraščiuose negalima būtų surasti tokios nešvankios demagogijos, asmeniškumų ir net kolonijomų, kokių prispaudina mūsų laikraščiai.

Kultūringa polemika skaitytojams būtų įdomi ir naudinga. Deja, mūsų dažniau nuveinama priešingu keliu. Rezultatas—žinomas nesugyvenimas.

O vis dėlto bendro likimo ištiktiesiems reiktų perkratyti savas sąžines ir save paklausti:

1. ar visuomet aš domiuosi savo kaimynu lietuviu, gyvenančiu tame pat mieste ir dažnai net kaimynystėje?

2. ar kada nors surandu minutėlę laiko nuosirdžiai su juo pasikalbėti?

3. ar pasistengiu patirti jo bėdas ir rūpesčius? ar prisidedu, jei ne darbu, tai bent paguodžiančiu žodžiu jį sustiprinti vietoj paniekos ir neapykantos?

4. ar neskriaudžiu jo, o sykiu ir savęs, leisdamas apie jį be pagrindo gandus ir šmeižtus vien dėl to, kad jis man dėl to ar kito nepatinka?

Gal tais klausimais pagalvojęs žmogus, prieš tardamas ar rašydamas apie kitą, susilaikys nuo žodžio, nuo klaidų klaidelių čipinėjimo, nuo nuolatinio urzgimo ir nepasitenkinimo, kaip užsukta plokštelė kuri groja tą patį ir tą patį be jokios kūrybos, iki sudūta ir nieko iš jos nepalieka.

Pr. Alėnas

MARŠALO GOERINGO SUO

Hitlerio laikais Vokietijoje vienas iš stambiausių jo ramčių buvo maršalas Hermannas Goeringas. Kaip karo nusikaltėlis, buvo tarptautinio teismo pasmerktas mirti, bet spėjo prieš kartuves pats nusimūdyti.

Būdamas valdžioje, jis mėgęs medžioti ir turėjęs didelį vilkinį šunį. Su juo vaikščiojęs ir po savo ištaigingą dvarą. O tas maršalo šuva, sakoma, būvęs vienas iš didžiausių viso Vokietijoje, nesgi ir jo ponas buvo aukšto ir stambaus ūgio. Toks tokį atitiko, bet likimą kiekvienas skirtingą sutiko. Maršalas, kad ir nusinuodijęs, buvo sudegintas kartu su kitais pakartais naciais ir virto pelenais, o jo šuva, vadinamas "baronu Zieglerhoffu", pateko į demokratišką Ameriką. Čia jis pakliuvo ne dėlto, kad žmogaus vardu buvo vadinamas, bet kad iš tikrųjų "žmoniškai" elgėsi. O buvo taip.

Prieš karo pabaigą maršalas su savo šuniu kažko susiriojo ir jį atidavė Belseno koncentracijos stovyklai. Tos stovyklos vadovybė ėmė tuo vilku siundinti kalinius. Jei kuris bėgo, šuva turėjo jį pulti ir draskyti. Pradžioje jis tikrai šuniškai elgėsi, bet paskui ėmė nukrypti nuo nacių linijos: tiktai pavykėdavo kalinį ir grįždavo vizgindamas uodega. Gal "jautė", kad ateina nacių galas ir dėl to neverta "teptis" žmogaus krauju. Jis taip ir sulaukė karo pabaigos. Buvo išvytas iš stovyklos lauk, kaip šuva, slankiojo aplinkui perkorės, kol priglaudė jį vienas vokiečių. O iš jo Lt. Robert Ward tą maršalo šunį atpirko už vieną angliską svarą.

Paskui jis perėjo į rankas Mr. William Kenward ir atsidūrė Amerikoje (Altadena, Cal.) pirma negu pradėjo čia plaukti žmonių transportai. Tarp jų buvo ir tokių, kuriuos tas šuva Belseno stovyklose kandžiojo

savo vilkiniais dantimis. Mr. and Mrs. William Kenwards turi ir pavadėję tam šuniui vesti. Ji taip pat priklausė maršalui Hermannui Goeringui — su auksine kilpa ir svastika, nacių ženklui. Kad tas ženklas tiko labiau šunims, o ne žmonėms, šiandien niekas neabejoja. Niekas taip pat neabejoja, kad Hitlerio laikais Vokietijoje milijonams žmonių buvo daug prasčiau, negu nacių šunims.

—k

15 Amerikos modernistų dailininkų

Moderniojo Meno muzėjuje New Yorke dabar vyksta 15 Amerikos modernistų paroda. Ji užima beveik visą muzėjus viršutinį aukštą. Paroda visais atžvilgiais įdomi. Joje viskas paženklinta ieškojimu, ėjimu net iki kraštutinumo. Iš vienos pusės dar laikosi piešiny, bet iš kitos pusės pasilieka tik prie spalvos. Šie spalviniai efektai eina tiek toli, kad vienoje salėje yra sukabinta didelės lentos; viena jų nudažyta juodai, su mažu baltu plyšiu, kita aptepta raudonai, trečia — keistu spalvų mišiniu. Ir visa tai paveikslai! Galima rasti ir dar keistesnių kuriozų: su tepuku nutaškytų popieriaus lapų, ant stiklo suklipuotų visokių šukšlių, net surūdijusių grandinėlių. Ir visa tai kūryba, abstrakti, gal net "geniali". Dažniausiai šie kūriniai pavadinami tik numeriais, kaip ir muzikoje: opus 9, 15 ir t.t. Ši paroda vaizdžiai praskleidžia moderniojo meno klystkelius.

Franz Marc paroda

Pirmą kartą po 1936 m. Vokietijoje Wolfsburg prie Braunschweigo surengta garbaus modernisto Franz Marc paroda, kurioje sutelkta 23 dailininko darbai.

Lietuviško švietimo baruose

Cleveland, Ohio

Lituanistinė mokykla baigė trečiuosius mokslo metus. Iškilmės birželio 8 d. pradėtos pamaldomis šv. Jurgio bažnyčioje. Mokiniai su savo mokytojais atvyko organizuotai, gausiai atsilankė ir lietuvių visuomenė. Prieš pamaldas kun. B. Ivanauskas pašventino mokyklos vėliavą, kurią suprojektavo ir pagamino dail. V. Raulinaitis iš J. Nasvytienės padovanotos lietuviškos drobės, per karo audras atsivežtos iš Lietuvos. Ypačiai įspūdinga buvo kun. Ivanausko perskaityta lietuviška maldą. Vėliavos kūmais buvo pakviesti sen. emigr. lietuvi J. Kunevičienė ir tremtinys mokytojas St. Barzdukas. Giedojo muz. Pr. Ambrazo vadovaujamas parapijos choras ir solo A. Stempužienė bei V. Bakūnas.

Po pamaldų lietuvių salėje įkilmingas aktas. Atidaromąją kalbą pasakė mokyklos vedėjas A. Tamulionis. J garbės prezidiumą gėlimis papuoštoje scenoje, be abiejų kumų, buvo pakviesti įvairių kultūrinių organizacijų atstovai — dr. Ad. Adamušis, lt. Malinauskas, P. Grudis, Ed. Karnėnas, V. Kavaliauskas, V. Senbergas, tėvų komiteto pirm. A. Garkauskas, dail. V. Raulinaitis ir kt.

Mokyklos vedėjas perskaitė aktą, pagal kurį organizacijų atstovų ir mokyklos vadovybės nutarimu mokykla nuo birželio 8 d. gauna naują vardą — dabar ji vadinsis Clevelando lituanistinė vyšų-pu Motiejus Valančius mokykla. Šis vardas jau įrašytas ir naujoje mokyklos vėliavoje, kurią saugoti pavedama vyresniesiems mokyklos mokiniams ir kuri, tautai laisvę atgavus, turės būti parvežta į Lietuvą ir pakabinta tautos kovų muzėjuje.

Tėvų komiteto pirmininkas Garkauskas nuosirdžiai už darbą padėjo mokyklos vedėjui A. Tamulionui, mokytojams Alkaitienei, Augustinavičienai, Balčiūnui, Barzdukui, Grauzi- nienei, Laniauskui, Malinauskienei, Skrabulytei, Stasienei, Tamulionienei, Valaitienei, Zidonienai, Zilionui ir kapelionui kun. dr. K. Širvaičiui, šia proga kiekvienam įteikiama dovana.

Mokykla dirbo pasidalijusi keliais vienetais. Daugiausia mokinių buvo šv. Jurgio parapiškos mokyklos klasėse, kurioms lietuvių kalba ir kiti lituanistiniai dalykai buvo dėstomi pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais bei ketvirtadieniais po normalių pamokų. Aukštesniausias mokyklos lanką mokiniai lietuviškų dalykų mokyti susirinkdavo ketvirtadienį vakarais Norwoodo bibliotekos patalpose (jų buvo dvi grupės). Pagaliau šeštadieniais į šv. Jurgio mokyklą rinkdavosi tie mokiniai, kurie lankė įvairias amerikiečių pradžines mokyklas. Iš viso mokėsi apie 220 mokinių. Iš jų pažymėjimus gavo 208 mokiniai, nes nevisi iki galo ištvėrė.

Mokytojų draugijos pirm. V. Kavaliauskas pranešė konkurso namų rašinėlio premijų laimėtojus: komisija iš V. Kavaliausko, A. Augustinavičienės ir P. Balčiūno pirmąją premiją (V. Augustino Lietuvos vaizdų albumą) paskyrė mokiniai A. Barzdukui, antrąją — D. Prikockytei ir trečiąją — J. Vyšniauskui.

Mokyklą aukomis parėmė: Liet. Tremtinių draugija \$230, Ateities klubas \$150, LRKSA 8 kuopa \$25, Liet. Mokytojų draugija \$10. Be to, aukų lapais surinkta daugiau kaip \$200, K. Zygas atsiuntė \$10.

Kavaliauskaitė. Mokytojos Alkaitienės parengtos mergaitės pasirodė su baletu — pašoko "Darželi" ir "Raudoną kepuraitę". Tautinius šokių pašoko dvi grupės — jaunesniųjų mokinių, vadovaujamų Alkaitienės, ir vyresniųjų mokinių, vadovaujamų V. Aukšulio. Mokytoja A. Malinauskienė parengė du mokinių chorą — pačių jaunųjų (I ir II skyr.) ir bendrąjį. Dainas pianinu palydėjo muz. Pr. Ambrazas. Programą pranešinėjo R. Staniskytė.

Štai bendrais bruožais duotas mokyklos darbo vaizdas. Nereikia slėpti, kad dirbti nebuvo lengva. Reikėjo nugalėti įvairias kliūtis ir pašalinti nemažą sunkumą. Ir jei galime džiaugtis šio lietuviško darbo vaisiais, tai visų pirma jie yra mūsų pareigos, valios, ištvermės ir pasiaukojimo laimėjimai. Padaryta yra visa, kas buvo galima padaryti.

Turime būti dėkingi ne tik tiesioginiams šios naštos nešėjams — mokyklos vadovybei bei mokytojams. Galime džiaugtis ir pačių mokinių pavyzdžiais. Kai kurie pavyzdžiai yra labai šviesūs. Tačiau negalime užmiršti ir tų asmenų, kurie suprato šio darbo reikšmę ir sudarė jam sąlygas. Prie jų priklauso Clevelando arkivyskopus J. E. Ed. Hobanas — jis savo sprendimu leido atsistoti ant tvirtesnių kojų. Todėl nartar pasiūstį specialią delegaciją jam už tai pareikšti padėką. Teisingu keliu eina ir Ateities klubas, kuriam atitenka didžiausi švietimo rūpesčiai: jis, atsisakęs pigių efektų, rūpinasi švietimo reikalus taip išspręsti, kad šis išsprendimas atitiktų paties reikalo esmę. Pagaliau reikia paminėti ir šv. Jurgio mokyklos seses, kurios žymiai prisidėjo prie drausmės bei tvarkos palaikymo.

Po akto mokiniai atliko meninę programą. Ellėraščius padeklamavo A. Končius, R. Laniauskaitė ir Galušytė. Lietuviškų dainų pyne paskambino

St. Papartis

KOMUNISTAI PREKIAUJA OPIUMU

Prieš dvejus metus JAV atmetė raudonosios Kinijos pasiūlymą imti iš jos 500 tonų opiumo, o duoti jai medvilnės dirbinių arba kitų prekių. Panašų siūlymą gavo ir kitos valstybės, bet taip pat atmetė. Yra tarptautinės sutartys, kurios draudžia gaminti ir pardavinėti tuos nuodingus ir kenksmingus svaigalus. Yra taip pat Jungtinių Tautų komisija, kuri veda kovą su opiumo ir kitų narkotikų prekyba. Viena iš jos posėdyje, kuris prieš mėnesį įvyko New Yorke, paaiškėjo, kad tie 500 tonų opiumo vis dėlto iš Kinijos buvo išgabenti ir paskleisti kituose kraštuose. Raudonosios Kinijos atstovai atsisakė duoti bet kokių paaiškinimų ir leisti tą reikala tyrinėti.

Amerikoje taip pat yra sudaryta komisija kovai su narkotikų prekyba. Jos pirmininkas Harry J. Anslinger savo pranešime, kurį įteikė Jungtinėms Tautos, nurodo tokius faktus. Jo gautomis patikrintomis žiniomis opiumo prekyba verčiasi pati raudonosios Kinijos komunistinė vyriausybė. Pekingėje prie Finansų ir Pramonės Departamento yra sudaryta speciali opiumo prekybai žinyba, kuriai vadovauja valdininkas Heku Itsu-Pa. Savo skyrių ji dar turi šiaurinėje Korėjoje, Rashin mieste, kur opiumo prekybą veda japonas Akira Ito. Iš tų dviejų vietų vadovaujama plačiam agentų tinklui pietų Korėjoje, Japonijoje ir gretimuose kraštuose. Praėjusiais metais vienoje tik Japonijoje buvo areštuoti 2208 opiumo pristatinėtojai viešiesiems namams, arbatinėms, restoranams ir paskirtiems asmenims. Iš tų areštuotųjų 30 proc. sudaro kinai, kurių dauguma pa-

sirodė priklausio ir komunistų partijai. Kai kurie prisipažino, kad tokiu būdu jie uždirba kompartijai pinigų, o opiumą gauna iš Kinijos tiesiai arba per Mandžiuriją ir Koreją. Jiems duotas uždavinys opiumo nuodus skleisti tarp amerikiečių karių, kad jie pasidarytų nepajėgus kariauti. Į tą purviną darbą įtraukiamos ir pasileidusios japonų mergės-geišos.

Rusai bandė tuos visus faktus paneigti ir reikalavo Harry J. Anslingerio pranešimo neprotokoluoti, kai tai buvo svarstoma Jungtinių Tautų komisijoje kovai su narkotikų prekyba ir žmonių demoralizacija. Tačiau pateikti faktai buvo pagrįsti dokumentais, kurie rusus apilėdė. Tai tokia yra komunistų moralė.

L

Nors nusirito 1,500 pėdų nuo šv. Bernardino kalnų Kalifornijoje, bet, daktarų nuomone, Kenneth Wright jr. pasveiks. Berniuko liudijimu, su kuriais jis žaidė, Kenneth pirmą puolimą nukrito 200 pėdų, o paskui nusirito dar apie 1300 pėdų. Berniukas yra gerokai apsidaužęs.

Prezidentas Trumanas apžiūri atomino povandeninio laivo modelį.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti stripsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stripsniai nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DEKLARACIJŲ KALBA

SIEMET birželio 14 buvo trumpiau, bet garsiau ir vienigiau šaukiam. Šauksmai sudisciplinuoti ir nukreipti į platesnį pasaulį. Tokis buvo bendras trijų pabaltiečių šauksmas Amerikoje ir Europoje, bendra visų dešimties pavergtųjų deklaracija Williamsburge.

Tame šauksme, deklaracijose daugiau akys nukreiptos ne tik į pavergtųjų padėtį, bet ir į ateitį. Pavergtieji išdėsto principus, kaip jie tvarkysis išlaisvintose tėvynėse. Jie pasižada įvykdyti savo kraštuose tuos ligisolinių chartų šūkius, iš kurių šiandien belikę tik žodiniai lukštai. Žvilgsnis į ateitį šiandien daugiau domina pasaulį negu tas vienas skausmo skundas.

Didesnio ir aido susilaukta.

Simpatijomis atsiliepė spauda. "New York Times" viename iš vedamųjų pagerbė Williamsburgo dešimties deklaraciją. "New York Herald Tribune" taip pat vedamuoju prašeko apie deportacijas, apie deklaraciją ateities santvarkos reikalu ir parodė supratimo pavergtiesiems sykiu prisipažindamas:

"Tie, kurie nėra praradę savo krašto, niekada nesupras jausmų to, kuris yra jo netekęs. Tegul atrodo menkas daiktas turėti ministerį Washingtono, kada ten, pavyzdžiui, Kaune yra sukčius, bet daugeliui Lietuva nenustoją buvus tikrovė, ne sapnas, kadangi kai kas Lietuvai atstovauja, yra Washingtono." "New Yorker Staats-Zeitung und Herald" plačiai paskelbė AP informaciją iš Bonnų apie baltų deportacijas.

Stipriausia simpatijos pabaltiečiams deklaracija, aišku, yra prezidento Trumano ir gubernatoriaus Dewey raštai, kuriuose jie piktinasi smurtu ir tiki išsilaisvinimu.

Skeptikas gali pažiūrėti į simpatijų pareiškimą kaip į jų priemonę surasti taip pat simpatijų sau tarp būsimųjų balsuotojų būsimuose rinkimuose. Tegul sau. Bet pažymėtina, kad kandidatai į prezidentus deklaravo pasiryžimą eiti pas Staliną ir ieškoti su juo susipratimo. Jie kalbėjo tai, norėdami įtikti ramybės trokštančiam piliečiui, gal būt, ir patys netikėdami, kad taip padarys, jei bus išrinkti. Esamas prezidentas deklaravo savo nusistatymą prieš sovietinį okupantą, neteisėtai užgrobusį Pabaltijo kraštus; pažymėjo tikėjimą greit pabaltiečiams atgauti laisvę tarp laisvų tautų. Šitai jis galėjo kalbėti, greičiau išeidamas iš pakibusių įtampos tarp Rytų ir Vakarų, kuri vargiai duotųsi iš pagrindų atleidžiama. Bet pasiuntinio Kennano tikėjimas surasti būdą, kad dvi skirtingos sistemos galėtų tarp savęs sugyventi, — lieka be realaus pagrindo. Jeigu būtų surastas toks "sugyvenimas", tai pavergtosios tautos būtų pasmerktos mirti.

Šita prasme Trumanas deklaravo ne tuščią paguodos žodį mirti pasmerktajam, bet konstatavo įvykių eigą, kuri atskleidžia šiomis dienomis itin įžūlėjantį brutalėjantį dviejų pasaulių susikirtimą, iš kurio vienintelio ir tegali kilti laisvę pavergtiesiems.

JERONIMO SMUKLĖ

MODESTAS STEPAITIS

(Iš nespausdintos knygos "Būties Pievose")

Šlama liepu miškai. Pulku pulkai bičių tik skrenda, dūzgia, net patys su savimi nesikalba. Plūso visos: jaunos, senos, net žilos senutės. Didžiausias maišus užsiritusios ant nugaros pilnus geltono medaus tempė. Kitos gudresnės, tik dvi pusterbes po pažastim pasispaudusios turėjo.

Pakeliui viena labai ištroško gerti ir užsuko į skruzdino Jeronimo smuklę. Nusimetė maišą ant suolo, kad tas net prikišo, ir sakė:

— Prieteliau, liežuvis prikepo prie gomurio, taip karšta. Nė pinigų neturiu su savim. Jei kaip, galėčiau truputį nusemti iš maišo, juk pats dirbi ir midų — praverstų.

— Eik eik, širdelė, kam ir kalbėti apie pinigą, kas tokiu

reikalu galėtų atsisakyti, lyg širdies neturėtų.

Jeronimas pasitempė, mirkėtelėjo viena akim, patekšneno sau per krūtinę ir užklauskė:

— Ko norėtum? Turiu visko, gal putino sunkos?

— Ne, ne, prašyčiau tik vieną lašelį neraugintos beržo sulos su dviem lašais salino vandens. Tik gerai suplak, aš nepratęs, kad nesusingčiau.

Jis plakė, visai klunkino ir čiauskėjo.

— Nekoks gyvenimas ir mano, vienas kaip pirštas. Kai buvo nabašninkė, kitas reikalas, vis ant dviejų pečių. — Ir šluostėsi akis priejuostės kampu. — Būdavo, ji rūpintis užkandžius, aš gėrimus pilstydavau. J' mokėjo išrūkyti musių kumpius, uodų liežuvis — kabėdavo kaip pančiai. Visoj pakelėj tokios

BIRŽELIS. VĖLUS KETVIRTADIENIO VAKARAS

Nors vėlu, bet niekas neina miegoti. Vieni dairosi į vakarus, ar nepastebės kokio įtartinio ženklų, kas reikėtų prasidedant karą. Kiti su verkiančia širdimi žvelgia Vilniaus pusėn, kur nežinon rieda sukimšti į vagonus nelaimingieji.

Grįžtu iš Aleksoto į Vilijampolę. Tik ką susijungė su ryšininkais. Šifruotas pranešimas sako, kad vokiečių kariuomenė jau turi įsakymą peržengti sieną. Spėliojame, kad tai turi įvykti per porą dienų. Aktyvistų Fronto Vyr. Vadovybė svarsto, kada patogiausia pradėti sukilimą. Tai reikia padaryti dar prieš vokiečių atėjimą. Bet kur ginklai? Šį vakarą dar kartą užklauskė ryšininką dėl ginklų. Visi pažadai vėjais nuėjo. Turime tik keletą pistoletų ir didesnį kiekį sprogstamos medžiagos.

Su tokiomis juodomis mintimis grįžau į Vilijampolę, prie Veterinarijos Akademijos, kur sutartu laiku susitikimui neįskiriamas trejetas: Vytautas, tiesioginis ryšininkas su Vyr. Aktyvistų Štabu ir turis ryšius su visomis susisiekimo įstaigomis, Albinas, kuris turėjo uždavinį pasirūpinti tiekimu sukilimui, ir aš, kuriam buvo pavesta Vilijampolės apsauga.

Vytautas praneša, kad stipriai užminuoti Centrinio Pašto Rūmai. Jei susprogdins, telefoninio ryšio nebus. Reikia tuoj pasirūpinti radijo ryšiu. Pranešė, kad anksti rytą iš Vyr. Aktyvistų Štabo ateis žmogus mano kam-

1941 m. birželio 23 d. Lietuvos Aktyvistų Fronto Štabas paskelbė sukilimą, kuris įrodė lietuvių Tautos pasiryžimą kovoti dėl nepriklausomybės, paskyrė laikinąją Vyriausybę, kuri perėmė visą valstybinį gyvenimą į savo rankas dvi dienas prieš ateinant vokiečių kariuomenę.

Su kokiomis nuotakomis tos dienos praėjo tarp pačių sukilėlių, atvaizduoja čia vienas iš aktyvių sukilimo dalyvių ir organizatorių.

bary Mateikos gatvėje įrengti radijo siųstuvo. Albinas pranešė, kad turis parūpinęs pakankamai miltų ir konservų ir viskas išbarstyta mažose, dar nacionalizuotose gastronomijos krautuvėse. Visiems Kauno sukilėliams maisto užteksią vienai savaitei.

Aš pranešiau, kad Vilijampolės apsaugos planas galutinai paruoštas. Vilijampolė suskirstyta į 5 rajonus. Rajonų viršininkai yra patikimi vyrai; jie turi pakankamai žmonių krautuvėse, fabriku, viešų pastatų apsaugai. Jau šiandien gatvėse vaikšto patruliai, kurie stebi viską. Paruoštas smulkus planas užimti IX Fortą ir išvaduoti kalinius bet kuriuo momentu, jei rusai mėgintų juos išvežti ar žudyti. Paprašiau Vytautą, kad išrūpintų ginklų iš Vyr. Aktyvistų Štabo. Vytautas pareiškė, kad ginklais reikia patiems pasirūpinti.

Lietuva tarp dviejų laisvintojų

smuklės nebuvo. Na, netrukdamo nė svieto. Būdavo, kai susirink, stalai lūždavo nuo valgių, lubos kilnodavosi nuo gėrų putų. Sykį visi taip įsismagino, kad pradėjo šaukti svirplui: — Griežk ploniau, kiek tik gali, dar, plonyt plonyt! Tas ploniau jau negalėjo ir pradėjo stygą veržti. Kai tik pasuko, toji trūko su tokiu trenksmu, kad daugumas aukštinelki nuvirto. Aš pats krūptelėjau, o manoji — kaip jau ir bekalbėti. Išgąsčio pastyro ir žado neteko, o visą nugarą šašai kaip pupos išpylė. Nustojo šypotis, negalėjo valgyti, pasirdį raizė. Ko aš nedariau? Trindavau nugarą, milneliais barsčiau, šutintus žirginius dėjavu prie padų, pušų spyglių vonias emė — nė per plauką negelbėjo. Naktimis šokdavau iš patalo, dusulys, matytum, kaip girmų akmuo gulėjo ant krūtinės. Kankinosi, nyko. Liko tik šešėlis, o reikėjo matyti, kokia buvo! Tamsoka, dailiai nauguogsi, apvali kaip statinaitė. Kas tik užėdavo, pirmas žodis — Fafa! Ir mane sutikę tik ir teklusdavo: — Jeronimai, kaip tavo Fafa? Ir užsimerkė mano Fafa.

— Buvo prašiusi palaidoti

po pušim ir dažnai lankyti jos kapą. Eidavau ten kasdien ir ilgai sėdėdavau kalbėdamas jai, apkašydavau žaliais spygliais jos kapą. Ten besėdint jausdavau tokį ramumo dvelkimą — baltą, minkštą, kaip tavo kasos, — pasakyčiau. Juo toliau, juo rečiau pradėdavau vaikštinėti. Nerasdavau kalbos, o ir spyglių, vos tik įsmeigiu, tuoj kaip bematant ir nuvysta.

— Atleisk, kad taip ilgai užsilepėjau. Puikiai žinau, kad niekam neįdomus svetimas skausmas, bet kol suplakiau... Dabar išgersim. Toks gėrimėlis širdį atgauna ir kraują išvarinėja po visas gyslas.

Skrudindas pats gėrė, ragino bitutę ir vis slinkosi arčiau. Kalba darėsi gyvesnė, protarpiais ir juokas pasigirdavo. Jos skruostai kaito, akys mažėjo irėjo lyg tai gilyn, darėsi pilnos paslapčių. — Tik gerk, nesiragink, gal užkandžius kokios šviežios šaknelės? Matai, gerai padarei užbėgdama, atsigavimsime abu, aš taip ir jaučiu lengvumą širdy.

Prisilenkė taip arti, kad veidas veidą galėjo liesti ir jai kalbėjo:

Vilijampolės vyrai puikiai suorganizuoti, budi. Pasiūkiu ypatingiems reikalams karininką V., kuris palaikė ryšį su liaudies milicija.

— Kiek Vilijampolės milicija turi ginklų? — paklausiau.

— Mano ryšininkai kažkur dingę, jau kuris laikas nesutinku, gal iškėlė kitur.

— Tai gal turi žinių apie kitus milicijos skyrius?

— Turiu ryšį su vienu senamiesčio milicijos skyriumi.

— Tuoj susiršik ir iki rytojaus pietų paruošk planą tam skyriui nuginkluoti. Gali gauti 30 vyrų — daviau įsakymą, pats mažai tuo tikėdamas.

NAKTIS Į PENKTADIENĮ NERAMI

Neįprastas rusų kareivių judėjimas. Gal vėl vežimas? Kiekvienas įtemptai laukia, kada enkavedistų sunkvežimis sustos prie durų. Rytą atvyksta grandietis S. įrengti radijo siųstuvo. Vėliau paskambina V. ir praneša, kad pas jį atvyksta Juozas — senamiesčio milicijos vieno skyriaus viršininko pavaduotojas. Prašo, milicijos nuginklavimo planą aptarti drauge. Susitinkam akademijoje. Nejauku kalbėti su Juozu, milicininko uniforma. Jis pažada padaryti viską, kad milicininkai būtų tyliai nuginkluoti ir ginklai pristatyti į Vilijampolę šeštadienio rytą. Kad tikėčiau, atiduoda savo ginklą — Walter PP.

Tą patį penktadienio vakarą Juozas sušaukė savo skyriaus milicininkus ginklų patikrinti. Surinko visų ginklų ir pažadė-

Birželio lūdnųjų dienų minėjime Town Hall salėje dalyviai klausosi senatoriaus kalbos.

Nuotr. M. Sutkevičiaus

jo šeštadienį gražinti. Susidėjęs juos į du portfelius kitą dieną sutartu laiku pristatė į Vilijampolę. Vytautas didesnę jų dalį nukreipė į Vyr. Aktyvistų Štabą. Tai buvo gera pradžia.

SILTA ŠEŠTADIENIO NAKTIS.

Esame pasirengę. Atrodo, jau amžius trunka begalinis nervų įtempimas. Budžiu savo "būstinę" prie telefono ir radijo. Kiekvienu momentu laukiam įsakymo pradėti veikti. Staiga sutartas telefono ženklas. Su plakančia širdimi atsiliepiu: Vytauto balsas iš Centrinio pašto. Praneša, kad su pašto valdininku C. ir kitais vyrais pavyko pašalinti visą sprogstamą medžiagą iš Centrinio Pašto Rūmų ir telefono-telegrafo pastatų. Jei iš naujo neužminuos, paštas išliks sveikas.

Vėl telefonas. Ryšininkas praneša, kad IX Forto viršininkai įsakė soferiams paruošti mašinas ilginei kelionei. Ką tai reiškia? Ką tai reiškia? Gal kalinius veš? Grįžus Vytautui, paimam Albiną, ir visi trys skubam į kalną forto link reikalo iširti vietoj. Patikimas prižiūrėtojas nieko įtartinio nepastebėjęs, tik viršininkas išvažiuoja į Kauną. Paprašom sargą, kad perspėtų kalinius, pasiruostinti patiems išlaužti duris iš vidaus, jei būtų uždegti. Sargas pažadėjo kalinius aprūpinti reikalingais įrankiais. Grįžome miegoti į vieną Vilijampolės priemiesčio vištę.

SEKMADIENIO NAKTĮ

pažadino trenksmas Kauno aerodrome. Rytą būriai vokiečių lėktuvų grįžta iš medžioklės. Vadinas, jau prasidėjo. Suaukiu vyrus. Patikrinam apsaugos būrelius prie fabriku. Per Vilei-

kojas į griovį minkė ir plojo iš molio blynus. Patys ir nedaug tesiskyrė nuo molio: apskretę, nusisargliavę — tik akys blizgėjo.

Pamatę atkrypuojant bitę, palikę viską, spruko į visus kampus, kad net kulnys į užpakalį mušėsi, ir kaip nesprukusi, anot jų — "su didele kupra ir šleivomis blauzdomis."

Bitė visad mylėjo kūdikius, o dabar jai užėjo tiesiog pagunda — pavaišyti medum visus mažyčius. Nusimetė nuo nugaros maišą, ir, pakabinusi pilnas rėškes medaus, viliojo vaikus. Tie iš tolo stebėjo, ir jų akys ištyso, kai pasidėjo "kupra", ir blauzdos, jiems rodėsi, ne taip baisiai kreivios. Vaikai trypė ant vietos, bet vis dar nedrįso artintis, o bitei buvo skaudu be galo, kad jos bijo. Vienas kitas musiuks, dėdamasis drąsulis, pasiryžo, nors širdelė iš baimės bemaž veržėsi lauk.

Pirmuosius pasisodino ant kelių, paglamonėjo jų galvytes, gnybtelėjo pasmakrin ir pakiojo medaus. Tie nedrąsiai vienu pirštu pakabinę kišo prie liežuvių ir išsižiojo — taip buvo saldus. Nežinojo nė ką sakyti,

Kalba senatorius William Benton. Nuotr. M. Sutkevičiaus

šio tiltą susisiekimas jau nutrauktas, tikrina praeinančius. Visą dieną laukiam įsakymo iš Vyr. Aktyvistų Štabo. Tylu. Bolševikai skelbia, kad tik manevrai. Neramiai išlaukiame ir visą naktį. Pirmadienį lygiai ketvirtą valandą telefonas. Kalba Vyr. Aktyvistų Štabas. Gau nu įsakymą užimti milicijos nuovadą. Keistas įsakymas. Reikia vyksti į senamiestį, kada esam pasiruošę veikti Vilijampolėje. Pasimui keletą vyrų, persikeliam valtimi per Nerį. Kartą vyksta ir Vytautas su Albinu, kuriems duotas uždavinys užimti radijo stotį. Jie vyksta į Aukštųjų gatvę, kur yra Vyr. Aktyvistų Fronto Štabas. Kitus vyrus paliekam Z. vadovybė.

Pilnos gatvės kareivių. Pro jų mases skubam į paskirtą gatvę. Pasiruošę viskam. Apsuopam nuovados namą. Tarpdury pasirodo pora sumišusių liaudies milicininkų ir vėl dingsta. Su paruoštais ginklais įeinam. Net nemaloni, jokio pasipriešinimo. Net vieną prietelių jau randam, kuris atsiūstas iš Vyr. Aktyvistų Štabo mums talkininkauti. Randam keletą sportinių šautuvų ir sovinių.

(bus daugiau)

tik braukė per savo pilvukus ir mojo kitus. Tokio ženklų musiuks kam tik ir tereikėjo. Be jokios baimės subėgo visi ir abiem rankutėm seikėjo medų ir taip skubėjo, lyg lenktynių eity. Rijo, kad net ausys lingavo ir iš skubotumo nepataikydavo burbon — išsimozavo medum ligi pat kulnų.

Tur būt, ir ji pati niekad savo gyvenime nėra buvusi taip patenkinta. Juokino musiuks, jiems dainavo, suko su jais ratelį ir pasakojo viską — ką tik žinojo, ką tik atsiminė. Nors tie nė nesiklausė, bet ji visvien pasakojo, kaip kartą gavusi nuo mamos lūpti, kam rodžiusi tokiai senutei liežuvį: kaip lipusi į medį paukščiukų pažūrėti, kaip per vyriausios sesers vestuves šokusi net su pačiu piršliu, o jo ūsai buvę dygūs ir labai ilgi. Besokant krutėdave ir kažkas ant jų užmynęs, tai būvę visiems juoko, ir muzika nutrūkus.

Medus maiše slūgė slūgo. Musiuksai, visom keturiom, net iš vidaus kertės išgrande, nė dėkui netarę, laižydami žirkliavo namo.

(bus daugiau)

"Kas buvo nieks, tas bus viskuo"

7.

Vieną dieną tas žmogus gaudė naują paskyrimą į... teisėjus. Jis nebuvo joks teisininkas, tačiau pateko į teisimą ir dar neeilinį, bet apeliacinį. 1941 m. pavasarį jam teko persvarstyti valstybės teismų sprendimus, kuriais būdavo nušauti už pyliavas mūsų ūkininkai net kelių metų kalėjimu. Tokias bylas drg. Ant. Trumpickas sprendė gana lengvai, paprastai jas patvirtindamas, išskyrus tik vieną kitą, grynai pagal sovietinį dėsni, jog liaudies teismas negali klysti ir buočių nėra ko gailėtis.

Su savo giminės ūkininkų bylomis buvau 1941 m. užsukęs ir aš pas jį į namus pasikalbėti, kaip vieną iš savo pažįstamų. Tačiau jis buvo nesukalbamas ir man pareiškė, jog buočių jis nesigaili.

Man pradėjus dar aiškintis, ką jis supranta "buože", aiškiai ir kirviu nukertamai atsakė, jog kiekvienas, turįs vieną samdinių arba daugiau 15 ha žemės, yra buožė. Tada neįkandamas buožė, kad jo brolis Petras yra jau dvigubas buožė, nes turi samdinių ir daugiau žemės nei 15 ha. Visai paprastai paklausiau, ar ir savo brolį jis nuteisė 8 metams kalėjimo. Ant. Trumpickas sumišo, nes mano ginamasis ūkininkas buvo už jo brolį daug neturtingesnis, net savos žemės neturėjo, o tik nuomodavo stambesnius ūkius. Kądangi tą ūkį jis nuomojo iš val-

J. DIRŽYS

tybės ir buvo jis per 60 ha, tai pyliavų susidarė tokia našta, jog tas ūkininkas visiškai nebebuvo pajėgus išpildyti, kai dalį derliaus dar iškėlė ledai. Toliau A. Trumpickas jau tylėjo. Man nieko neliko, kaip išeiti iš kambario to žmogaus, kuris tą dieną jau buvo pasirašęs per 40 sunkių sprendimų mūsų ūkininkams.

Profesinių S-gų pirmininkas

Bolševikinėje Lietuvoje į didelius vadeivas išaugo ir drg. Stimburs, paprastas statybinių. Jis iš Kauno miesto savivaldybės buvo gavęs 35 mės sklypą Mateikos gv. 35 nr., tačiau pasistatė vien tik lūšną, nes visas dienas praleisdavo kalėjime kaip komunistinis organizatorius. Nedaug mažiau kalėjime sėdėdavo ir jo žmona, kuri savo veiklą tuo parodydavo, jog per gegužės 1-ją paršdavo daugeliui Kauno miesto balandėlių raudonos kaspinėlius, o kartais dar vieną ar kitą atsišaukimėlį išplatindavo. Lūšnelėje gyveno paprastai tik du jų vaikai: mergaitė ir nepaprastai chuliganinių polinkių berniukas. Apie 1939 m., kai man tekdavo lankytis Mateikos 33, tekdavo sukti ir tie Stimburių vaikai, kuriuos tuo metu globojo ir šelpė komunistų "Mopras". Nors ir komunistinė aplinkoje, auganti, mergaitė buvo tikinti

ir lankydavo bažnyčią. Ji nekenė komunistų taip pat. Ji nebuvo veikli komunistė ir bolševikmečio dienomis.

Tėvas Stimburs, išėjęs iš kalėjimo, tuojau buvo paskirtas Profesinių Sąjungų pirmininku ir suvedė visas sąskaitas su savo asmeniniais priešais. Pritrūkęs ko skusti iš "liaudies priešių", pradėjo eiti savo draugus, nes vis bijojo netekti vietos. Tai buvo žmogus be sąžinės ir be savigarbos — tikras komunistinės bendruomenės narys.

Justinas Paleckis — "prezidentas"

Tas žmogelis, tur būt, daugiausia leido laikraščius Lietuvoje, tačiau kiekvienas iš jų pabaigėdavo savo dienas bankrotu, nes jį rašydavo ne tiek plunksna, kiek stikliuku. Su J. Paleckiu susipažinome 1936 m. "Laiko" redakcijoje, kuri buvo prisiglaudusi gana purvine kieme. Tuo metu man J. Paleckis buvo įdomus visokiais pasakojimais iš kelių po Sovietų Sąjungą. Jo pasakojimuose buvo tiek daug pajukos Stalino kraštu, jog sunku ir įsivaizduoti. Jis mėgdavo tada pasakoti, kaip Maskvoje sutikęs pilietį, kuris avėjo dar caro Rusijos kaliošais, parištais virvele. Jis pasakodavo apie vieno žurnalisto batus, jog šis politgramatas galeidavo rašyti kojos nykštiniu pirštu tiesiog per bato padą. (Bato padas visados buvo atlėpęs). Dalį tos pajukos jis buvo įtraukęs ir į savo aprašymus "SSSR mūsų akimis", kurių jau pirmomis dienomis bolševikai pasiuntė į Petrasūnų popieriaus fabriką, tačiau drg. J. Paleckius visą dovaną ir padarė dar "prezidentui". Pats J. Paleckis būdavo kartais tikrai labai įdomus, ypač kai nugarėdavo ir paleisdavo savo liežuviu apivarus.

Jaučiausia kalnų laiptoja, tik 3 mėnesių amžiaus. Wendy Elser, visiškai patogiai įsitaisiusi lopšelyje savo motinos — Robert Elser — Seattle, Wash., pečių ir taip keliauja pirmą kartą į kalnus. Visa jaunosios Wendy apranga tesveria apie 20 svarų.

NAUJAS IMIGRACIJOS ĮSTATYMAS

Kongreso Juridinė Komisija tebeklausinėja liudininkus dėl imigracijos įstatymo projekto H. R. 7376.

Po Sekminių birželio 2 d. kongreso juridinė komisija toliau klausinėja liudininkus HR 7376 reikalu. Bendrą Amerikos Lietuvių Šalpos fondą atstovavo BALFO izdininkas A. S. Trečiokas ir reikalų vedėjas P. Minkūnas.

Lietuvių delegacija buvo pakviesta pirmoji duoti savo pareidymus. Savo ir Latvių Šalpos Fondo vardu delegacija pasisakė už šį bilį, prašydama įnešti kelis pakeitimus, kad būtų DP ir nespėję pasinaudoti pasibaigusiu DP įstatymu galėtų atvykti pagal šį naują įstatymą. Delegacija taip pat prašė, kad šis naujas įstatymas apimtų tremtinius, esančius Skandinavijos kraštuose, Anglijoje, Belgijoje ir Prancūzijoje.

Lietuvių delegacijos liudininkas ir atsakinėjimas į gausius kon-

gresmanų paklausimus užsitęsė daugiau kaip 25 minutes.

Iš viso jau apklausti 35 liudininkai, kurių tik 4 pasisakė prieš bilįus priėmimą. Didžiosios organizacijos, kaip the American Federation of Labor ir Congress of Industrial Organizations (CIO) pasisakė palankiai už šį bilį ir kaip tik užskentavo savo parodymuose, kad šis bilius labai svarbus kovojant su komunistų totalistine tyranija.

Šią savaitę komisija baigė klausiti liudininkus, ir komisijos pirmininkas paruošė tuo reikalu raportą.

Šiuo metu ypač svarbu, kad tuo daugiau asmenų, organizacijų, draugijų rašytų kongresmanams ir prašytų, kad jie paremtų šį bilį.

Chicagoje, Detroit, Bostone ir kituose miestuose lietuvių atstovai įeina į specialiai sudarytus tam įstatymui propaguoti komitetus.

BALFO centras

BALTIMORĖS ŽINIOS

Paminėti išvežimai

Šeštadienį, birželio 14 d., Lietuvių svetainės salėje lietuvių, latvių ir estų komitetai surengė bendrą minėjimą apie Sovietų Sąjungos įvykius iš tu, kraštų žmonių išvežimus 1941 metais ir tebevykdomus dabar. Kalbėjo lietuvių, latvių ir estų atstovai.

Sekmadienį, birželio 15 d., šv. Alfonso parapijos bažnyčioje 10 val. buvo pamaldos išvežtųjų ir žuvusiųjų intencija. Iškilmingas šv. mišias laikė kun. P. Patlaba, o tai dienai pritaikinta pamokslą pasakė parapijos klebonas, prel. L. Mendelis, pažymėdamas, kad Dievo apvaizda visa valdo, ji prikelia iš nelaisvės ir Lietuva, tik reikia visiems valdžios pareigūnų, kariškių, Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono atstovų, prelatų brolių ir seserų su šeimomis ir daug parapijiečių.

Iškilmės pradėtos, įnešant Amerikos ir Lietuvos himnus ir maldą. Iškilnių pravedimui vadovavo kun. Antanas Dubinkas, šv. Gregorijaus parapijos Baltimorėje klebonas, buvęs ilgametis šv. Alfonso parapijos kunigas.

Sukūrė Seimą

Pereitą sekmadienį, birželio 8 d., šv. Alfonso parapijos bažnyčioje buvo jungtūs lietuvių, latvių ir estų visuomenininkų, Lietuvių Organizacijų Tarybos pirm. Antano Mickeikos, Jungtinių apeigos buvo su iškilmingomis mišiomis, kurias laikė ir moterystės ryšį palaikymo prel. L. Mendelis, Baltimoriečiai lietuviai Antaną Miciką šia proga nuosirdžiai sveikina ir linki laimingo ir ilgo gyvenimo.

Pagerbtas prel. L. Mendelis

Sekmadienį, birželio 15 d., Baltimorėje oficialiai pagerbė ilgametį šv. Alfonso parapijos kleboną, prelata dr. L. Mendelį, jo pakėlimo į prelatus progą. Pagerbimo balius įvyko didžiajame Emerson viešbutyje. Jį surengė specialus komitetas, kuriam vadovavo šv. Jėzaus Vardo D-ijos pirmininkas, Juozas Kašinskas, padedant dar 7 komiteto nariams. Be to, su vykdymo komitetu bendradarbiavo dar 551 asmuo iš baltimoriečių visuomenininkų.

Pagerbimo balius dalyvavo per 600 žmonių, kurių tarpe buvo daug aukštųjų dvasiškų, Marylando ir miesto aukštųjų valdžios pareigūnų, kariškių, Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono atstovų, prelatų brolių ir seserų su šeimomis ir daug parapijiečių.

Iškilmės pradėtos, įnešant Amerikos ir Lietuvos himnus ir maldą. Iškilnių pravedimui vadovavo kun. Antanas Dubinkas, šv. Gregorijaus parapijos Baltimorėje klebonas, buvęs ilgametis šv. Alfonso parapijos kunigas.

Solenizantas gavo daug sveikinimų laiskais, telegramomis ir žodžiu. Kalbėjo prel. Sheridan, šv. Marijos Collegijos rektorius, buvęs prel. Mendelio profesorius, kun. McNamara, juozapiečių generolas Baltimorėje, kun. Gėdra, Nekalto Prasišėdimo parapijos, Washingtono klebonas, Baltimorės miesto galva, D'Alesandro, senatoriai O'Connor ir Butler, kongreso atstovai Garmatz ir Fallon, Baltimorės vyr. teismo teisėjas

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Kas dedasi šiauliuose?

Šiaulių muziejus, nors jo tik archeol. skyrius turi 4.500 eksponatų, jau keleri metai uždarė ir neveikia. Nors muziejų yra per 10.000 eksponatų, tačiau jo darbuotojai per keleris metus teistengė paruošti vos 300 kortelių. Muziejų dar "ligi šiol saugojamos įvairios fašistinės atmatos..." Ir patys bolševikai šaukte šaukia, kad "niekas neširūpina šiaulių gražinimu". Visa eilė įstaigų nepastatė nė vieno gyv. namo, nors jų personalo daugelis būtinai reikalingi gyv. palatų. Nors parkui pagražinti skirta 50.000 rublių, ligi šiol nepradėti jokie darbai. Iš 500 šiltadaržio rūmų — tik pusė sutvarkyta, o iš viso gėlynams reikėtų bent 1000 rūmų...

Užsipuolė dailininkus

Bolševizmas, ant vieno kurpalio tempdamas visą gyvenimą, varžo kūrybą. Todėl neuostabu, kad dailininkams pabodo piešti "pergales" ir dragą Staliną. Valdžia ir partija karšia jiems kailį. Daug didžiųjų trūkumų surasta Dailininkų S-gos veikloje. Spauda pripažįsta, kad be "stalininių premijų laureatų" J. Mikėno ir P. Aleksandravičiaus, dar "vertingus meninius kūrinius" padarė V. Dilka, V. Jukūnas, N. Petrulis, B. Vysniauskas, D. Tarabildienė, I. Zebenienė, V. Palaima, V. Vaivada ir kt. Tačiau, nepaisant to, po-

litruokai šaukia, kad "dailininkai dar atsilieka nuo gyvenimo ir reikalavimų, kuriuos jiems stato liaudis ir bolševikų partija", jų kūriniuose dar "per daug formalizmas", dar jie "per dažnai dairosi į Vakarus. Ir pati "sąjungos vadovybė mažą tesirūpina, ką veikia dailininkai ir kaip atlieka savo darbus". Dėl tų bolševikiškų "trūkumų"

1951 visai net nebuvo atidaryta dailės paroda.

Kaip netinkami bolševikiškai meno parodai nebuvo priimti kūriniai Mackonio, Banačio, Mergašliskio, Šileikos, Rozenalio portretai, Kalpoko ir kt. darbai. Per 3 metus meno institutą baigė daugiau kaip 100 žmonių, o iš jų į sąjungą įstojo tik 20. Beveik metė savo darbą jauni dailininkai Filipaitis, Stauskas, Steponavičius, Petronis, Jukniene, Pečkus ir daug kitų. Neturi nė kur dirbti. Net patys bolševikų vadai tokią padėtį vadina "skandalinga". Iš tikro realybėje yra dar blogiau, negu išdrįstama puse lūpų prasiartiti.

Is krautuvės išmeta prekes

Visa eilė bolševikinių įmonių gamina netinkamas prekes, o prekybos įmonės turi jas imti. Ten prekes lentynose išguli išstisus mėnesius, nes jų — niekas neperka. Taip Klaipėdoje teko iš apyvartos išimti 1,425 poras netinkamos avalynės, 324 kostiumus ir kita.

KAS KĄ SAKĖ

Gydytojo sūnus

Vienas apskrities gydytojas turėjo smarkiai pasispauti, kad galėtų leisti savo sūnų medicinos studijuoti. Algos neužteko, ir jis griebėsi gudrybės.

Ir vieną kartą sūnus sugrįžo iš universiteto ką tik iškeptas daktaras. Tėvas pradžiugo ir nutarė, kad laikas jam atostogauti ir savo sūnui pavesti praktiką.

Kai jis grįžo iš atostogų, sūnus džiaugėsi savo pasiekimu. — Tai dar ne viskas, tarė sūnus, aš be jokių komplikacijų per tris savaites išgydžiau pono Atkočičio (turtingo miesto pirklio) skrandelį, kurį tamsta net penkeris metus gydei.

Tėvas paplojo per petį ir atsakė šypsodamasis: — Taip taip, tai tikrai buvo puikus pono Atkočičio skrandis, jis tave išvedė per visą universitetą.

Mieguistas talentas

— Tikrai pastebima, kad jis gabus. Jis atrodo toks užsimiegojęs.

— Tai yra jo talentas, kuris miega jame.

Dirba Stalino labui

— Tris kartus valio didžiajam Stalinui! — šukterėjo rinkiminiame mitinge vienas partijos draugas. — Visi dirbkite jo labui taip, kaip aš dirbu: nuo ryto iki vakaro.

— O ką tu dirbi? — užklauso kitas draugas.

— Kapinėse duobes kasu.

Nesiekvartauk

— O Dieve, Dieve, aš prarijau adatą.

— Ach, dėl to visai nesielvartaukite, juk dar turite adatų visą dėžutę.

Užmiršo vardą

Italų poetas d'Annunzio vienoje keliuonėje apžiūrėjo šiaurinės Italijos pradžios mokyklą.

— Suminėk man tris didžiausius italų poetus, — paklausė jis vieno berniuko.

— Tasso, Dante ir... atleiskite, pone, bet aš užmiršau jūsų vardą.

Teatre

Per generalinę repeticiją teatre kilo tikras skandalas. Teatro direktorius skundėsi:

— Aš jaučiuos kaip beprotnamyje!

— Taip taip, — atsiliepė vienas artistas, — ten mažiausiai bent direktorius yra normalus.

Greitajame traukiny

Greitajame traukiny konduktorius tikrina bilietus ir sulaiko vieną lietuvį:

— Šituo traukiniu jūs negalite važiuoti?

— Kodėl?

— Jūsų bilietas yra tik paprastam keleiviniam traukiniui, o tamsta važiuoja greituoju.

— Tad praneškite garvežio mašinistui, kad jis turi pakankamai laiko ir kad neskubėtų.

JAUNUOLIAI.

Norį pasišvesti Dievo garbei ir lietuvių tautos gerovei, kviečiami stoti į

Lietuvių Pranciškonų Vienuolyną

KENNEBUNK PORT, MAINE

J KLERIKUS PRIMAMI

lietuvių šeimų sūnūs, baigę bent 8 skyrių pradžios mokyklą. Kandidatai, baigusieji pradžios mokyklą, 4 metus mokėsi Mažosios Seminarijoje Lowell, Mass., kur išinamas High School'ės kursas. Atlikus naujokyną, studijuojama filosofija ir teologija. Gabūs mokiniai nuo mokesčio Mažosioje Seminarijoje yra atleidžiami.

Primami taip pat

KADIDATAI Į BROLIUS

Dėl priėmimo sąlygų kreipkitės:

Very Rev. JUSTINAS VASKYS, O.F.M.
Kennebunk Port, Maine.

Tėvai Pranciškonai

Prie savo vienuolyno Kennebunk Porte, Maine.

NUO LIEPOS 1 D. IKI RUGPĖČIO 5 D.

atidaro

BERNIUKŲ STOVYKLĄ

Vieta graži — prie pat Atlanto vandenyno: geras maistas, gražus lietuviškas auklėjimas. Norintieji galės pasilikti iki rugpėčio 10 d. iskilnių, vadinamų "Lietuvių Diena."

Is New Yorko ir apylinkių berniukai bus nuvežti automobiliais, sustarus is anksto su Kennebunk Port vienuolyno višiminku.

SAVAITINIS MOKESTIS — \$20.00

Visais stovyklavimo reikalais kreipkitės:

REV. SUPERIOR

Franciscan Monastery — Kennebunk Port, Maine

XXXV TARPTAUT. EUCHARISTINIS KONGRESAS BARCELONOJE

Pasakoja prel. J. Balkūnas ir rašo mūsų specialus korespondentas Madridė — kun. K. Patalavičius

Balandžio gale išslydėjom prelat J. Balkūną su maldininkais į Europą, į Tarptautinį Eucharistinį kongresą. „Darbininko“ redakcija prašė parvežti kuo daugiausia įspūdžių, kuriuos galėtume perduoti mūsų skaitytojams. Birželio 9 d. prelatas grįžo su visais maldininkais. Aplankėm jį ir radome bevartantį gausią atsivežtą spaudą, kongreso suvenyrus. Ir prelatas praskleidė gyvus įspūdžius.

— Kokius kraštus aplankėte šioje kelionėje?

Į Europą ne taip dažnai nuvažiuojame. Ir šio kongreso proga visi norėjo kuo daugiau pamatyti. Pirmiausia sustojome Prancūzijoje. Iš uosto traukiniu nuvykau į Paryžių. Ten susitikau su prel. Krupavičiumi, dr. S. Bačkiumi, pulk. Lanskoranskiu, J. Baltrušaičiu. Matėmės tris vakarus ir pasikalbėjome įvairiais reikalais.

riais reikalais.

Iš Paryžiaus nuvykau į Romą. Ten aplankiau Lietuvių Kolegiją, T. T. Marijonus. Džiaugiuos, galėjęs laikyti mišias prie šv. Petro karsto, šv. Sebastijono katakombose ir šv. Alfonso bažnyčioje.

— Kaip skelbė spauda, Jus priėmė šv. Tėvas. Ką galite pasakyti iš šios audienijos?

— Taip, buvau priimtas specialioje audienijoje. Perdaviau Amerikos Liet. Kunigų Vienybės sūnišką prisirišimą ir prašiau, kad popiežius suteiktų palaiminimą Kun. Vienių, Kat. Federacijai ir mano parapajai. Popiežius prisiminė kenčiančios Lietuvos vargus, žadėjo ją atsiminti savo maldose ir suteikė palaiminimą.

Romėje teko kalbėti per Vatikaną radiją.

Iš Romos nukeliavau į Ispaniją, į Eucharistinį kongresą.

Prel. J. Balkūnas su savo maldininkų grupe specialioj apdienijoje pas šv. Tėvą.

Mačiau, kaip šventino 819 kunigų

— Kas Jums padarė didžiausią įspūdį kongrese?

Tai sunkus klausimas, nes visas Eucharistinis Kongresas buvo kažkas nepaprasto, didžiausia Bažnyčios manifestacija, kurios niekada ir niekur nematysi. Visas kongresas buvo skirtas maldoms už taiką: už taiką šeimų gyvenime, už individualę ir socialinę taiką, už pasaulio taiką ir už taiką bei vienybę Bažnyčioje.

Kongresas buvo suvažiavę apie pusę milijono pilgrimų iš kelių kraštų. Daugiausia buvo iš Prancūzijos — 35 tūkstančiai. Kongrese dalyvavo 17 kardinolų, 300 vyskupų, 5000 kunigų ir apie 10,000 vienuolių. Mane stebino, kaip viskas gražiai suorganizuota, kokia graži tvarka visur. Specialiai šiam kongresui buvo pastatyta Pijaus XII aikštė. Toje vietoje buvo vargšų kvartalas su lūšnom. Miestas vargšus visai išskėlė iš Barcelonos ir įkurdino kur kas geriau. O toje vietoje padarė gražiausią aikštę su estradomis ir gražiu altoriumi. Visos kongreso dienos buvo perpildytos įvairiausia programa. Visose Barcelonos bažnyčiose vyko šv. Sakramen-

to adoracija, pamaldos, dienos metu konferencijos, paskaitos, diskusijos. Vienose diskusijose socialiniais klausimais kalbėjo ir mūsų Balso pirm. kan. J. Končius. Vakaraus būdavo įvairios pamaldos, įspūdingos procesijos. Taip pat kongreso metu buvo atidaryta senoji ir modernaus krikščioniškojo meno Eucharistija mene parodos. Kiekvieną vakarą vyko gražūs religinės muzikos bei choro koncertai, Calderono misterijos vaidinimai.

Vieną iš didžiausių įspūdžių man paliko, kai sporto stadione vienu metu 21 vyskupas prie 21 altoriaus šventino į kunigus 819 asmenų.

Siegi buvo aštuonių tautų. Paskui didelio įspūdžio padarė „kai šeimos dieną vaikai meldėsi už taiką šeimose“.

Jų buvo mažiausiai koks 10 tūkstančių. Visose miesto bažnyčiose ir kongreso aikštėse jie ėjo prie Komunijos. Didelio įspūdžio padarė ir darbininkų diena. Susirinko jie su vėliavom, plakatais ir savo gildijos dirbiniais.

Laimingai sugrįžę iš Tarpt. Eucharistinio Kongreso: Teresė Ražickaitė iš Madrido, prel. J. Balkūnas, kun. K. Vasytis ir Salvaitis iš Red Bank, N. J.

Mario Christina de Montjuich aikštėje Eucharistinio Kongreso dalyviai meldžiasi už taiką ir socialinį teisingumą.

Labai įspūdingas buvo popiežiaus legato priėmimas. Minia kėlė didžiausias ovacijas, iš pakrančių šaudė patrankos. Taip pat iškilmingai sutiko ir kard. Spelmaną. Tiesa, teko matyti, kaip

į kongresą atvyko generalissimas Franko.

Jį atvežė karo laivu, kurį lydėjo dar keli mažesni laivai. Kai įplaukė į uostą, visi stovėję laivai pasveikino sirenom.

— Kas be Jūsų dar dalyvavo kongrese?

Ar tik nebus tas pats, kaip ir su paskutiniu Eucharistiniu kongresu Budapešte, kur lietuvių dalyvavo, berods, 29. Ir šitame kongrese buvo apie tiek pat. Šiuo kartu buvo geriau: dalyvavo trys lietuviai vyskupai: vysk. Brizgys, vysk. Padolskis ir vysk. Urbšys. Šiame tokių minioj vienas kitą sutikti buvo gana sunku. Bet apie tai parašys kun. K. Paltanavičius, kartu papildys ir patį kongreso parašymą. Aš jo prašiau, — baigė savo įdomų pasakojimą prel. Balkūnas.

BARCELONA GYVOSIOS EUCHARISTIJOS ŽENKLE

Ispanai šiam kongresui ruošėsi nuo pernai metų. Katalikų jos sostinė Barcelona pastatė specialią aikštę, išpuosė ir pasirėngė priimti tūkstančius piligrimų.

Kongreso atidarymas įvyko gegužės 27 d., iškilmingai sutinkant asmeninį popiežiaus legatą kardinolą Fridriką Tedeschini. Uoste jį pasitiko 600.000 minia. Atlydėjus katedron, buvo perskaityta oficiali kongreso atidarymo popiežiaus bulė.

Tą pačią naktį Tibidabo bažnyčioje įvyko šv. Sakramentoo iškilminga 6000 vyrų naktinė adoracija.

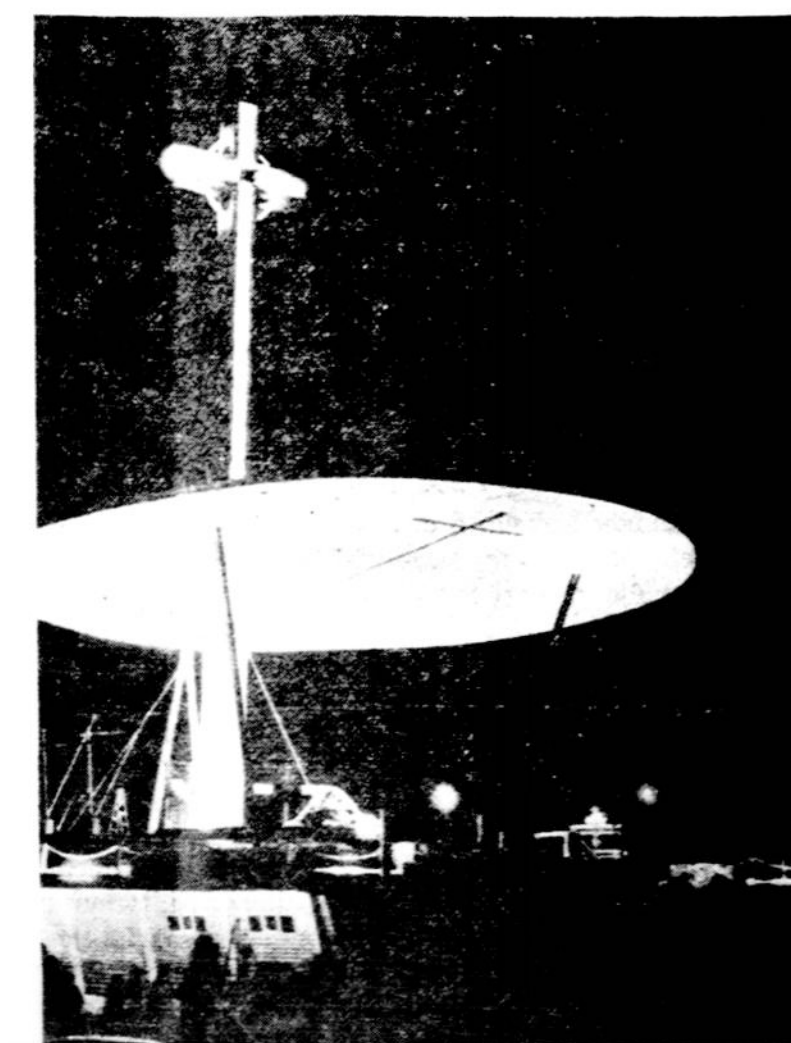
Pirmąją kongreso dieną, gegužės 28, buvo meldžiamasi už taiką šeimose. Įspūdingiausia buvo vaikų bendra Komunija. Tą dieną San Jose Oriol bazilikoje įvyko Eucharistinė šventoji valanda kunigams, kur dalyvavo keliolika lietuvių kunigų.

Gegužės 29 — antrąją kongreso dieną buvo meldžiamasi

už individualinę ir socialinę taiką

Tą dieną pamaldose ir iškilmėse dalyvavo apie pusę milijono Ispanijos ir užsienio darbininkų.

Trečioji diena, gegužės 30, buvo skirta už taiką pasaulyje. Tą dieną su nepaprastu susikaupimu ir maldom buvo prisiminta prispaustieji, persekiojami, ištremtieji, mūsų pavergti tėvynė ir kiti komunizmo persekiojami kraštai. Tą dieną vieną šventą valandą kalbėjo prancūziškai vysk. Padolskis.

Didysis altorius Popiežiaus Pijaus XII aikštėje, kur vyko Kongreso centrinės pamaldos.

KUN. K. PATALAVIČIUS

Ketvirtoji kongreso diena buvo skirta

už taiką Bažnyčioje

prašant jai vienybės, istvėrmės priešpadoje ir persekiojimuose. Tą dieną sporto stadione buvo įšventinta 819 kunigų.

„Šeiminį pirmą dieną pasibaigė Eucharistinis kongresas iškilminga didžiule procesija, šv. Tėvo pasakyta per radiją kalba.“

Lietuviai Eucharistiniame Barcelonos kongrese

Turėjome progos pamatyti visų Kongrese dalyvavusių kraštų tautines vėliavas. Ir mūsų kėlė plėsvsavo įvairiose Barcelonos miesto vietose. Taip pat didžiojoje eisenoje buvo nešamos

dvi vėliavos ir lietuviškas plakatas. Bene didžiausia mūsų grupė buvo atvažiavusi iš Amerikos su vysk. Brizgiu, prel. Balkūnu ir kun. K. Vasiu, kuris kongreso proga lankėsi net Palestinoje. Iš Romos atvyko vysk. Padolskis su keleta Lietuvių Kolegijos kunigų studentų, kurie irgi lankėsi Fatimoje. Pirmosiomis kongreso dienomis atvyko į Anglijos lietuvių delegacija su kun. J. Steponaičiu. Iš Vokietijos buvo keli lietuviai ir kan. J. Končius. Balso pirmininkas. Dar keli lietuviai buvo iš Prancūzijos ir net P. Amerikos.

Po Kongreso lietuviai nuosirdžiai pasveikino vysk. V. Brizgį, kuris šią vasarą kaip tik švenčia 25 m. kunigystės jubiliejų.

Grįžusi prel. J. Balkūna iš Tarpt. Eucharistinio Kongreso. New Yorko uoste sutiko BALF-o vėliavas P. Minkūnas, „Darbininko“ spaustuovės vedėjas J. Kapeckas, prelatas senio Kotryna; prel. Balkūnas dainais keičė įspūdžius su prof. J. Brazaičiu.

BAŽNYČIA IR PASAULIS

• **Vengrų Komunistų Partijos** Vykdomojo Komiteto įgaliotinis kalbėdamas per radiją pareiškė, kad partijos pareigūnai turėtų neapkęsti religijos remdamosi savo ideologiniais įsipareigojimais. Tas pats kalbėtojas taip pat pabrėžė reikalingą su nepasitikėjimu žiūrėti į tikinčius darbininkus ir juos laikyti nuolatiniuose partijos priežiūroje.

• **Romė** buvo sprendžiama Vatikano iškelta byla keliems komunistų laikraščiams, kurie rašė, kad Vatikano Kurija už pinigus išskiria vedusius, nors ir skelbia, kad katalikų moterystė nesuardoma. Komunistai buvo pripažinti šmeižkais ir priversti tai atsaukti didžiuliuose italų laikraščiuose. Savo metu pagrįsti jie neturėjo faktų. Ta proga „Osservatore Romano“ paskelbė, kad praėjusiais metais buvo sprendžiama 184 vedusiųjų katalikų skyrybos bylos, iš jų 88 veltui. Iš tų 184 atvejų tik 68 sutuoktuvės buvo pripažintos sudarytos su ardomomis kliūtimis ir neveikmingos. Kitiems išskyrimo neduota.

• **Sveicarijoje** iš 4,7 milijonų gyventojų yra apie 2 milijonai katalikų. Jie turi 63 katalikiškus laikraščius, neskaitydami įvairių žurnalų; tarp jų yra 23 grynai katalikiški dienraščiai. Amerikoje katalikų yra keliolika kartų daugiau, bet neturi nei vieno aiškiai katalikiško dienraščio, leidžiamo anglų kalba.

• **Katalikų magazinas**, pavadintas „Jubilee“ vardu, 150 Waverly Pl., New Yorke, paskelbė pirmuosius savo direktorius, kurių tarpe yra žymūs katalikiškosios spaudos žmonės. Tai bus pirmasis religinio turinio katalikų magazinas visoje Amerikoje. Jis pasirodys prieš N. Metus. Šiuo metu pradėtas vokus surinkti jam 50,000 prenumeratorių-šerinin-

ginių turinio katalikų magazinas visoje Amerikoje. Jis pasirodys prieš N. Metus. Šiuo metu pradėtas vokus surinkti jam 50,000 prenumeratorių-šerinin-

• **JAV Senato** posėdžio metu praėjusią savaitę senatoriams ant galvos buvo paberta katalikiškus šmeižianti brošiūra „Parapijinės mokyklos ir išdavimas.“ Suimtas asmuo, kuris sėdėjo balkone, pasiteisino, kad jos „netyčia“ jam iš rankų iškrito.

• **Newarko arkivysk. Thomas J. Walsh** mirė birželio 6 d., palaidotas birželio 13 d. baigiamoj katedroje. Katedra buvo pradėta statyti 1899 m., bet tik dabar yra baigiama. Arkivysk. Thomas J. Walsh jai baigti surinko 5 milijonus dol. Jis išbuvo 52 metus kunigu ir 34 metus vyskupu. Buvo pirmasis Newarko arkivyskupas.

• **Amerikoje** pirmieji rekollekcijų namai jaunuoliams nuo 16 iki 24 metų įsteigti Monroe, N. Y., tėvų jėzuitų vienuolyne.

• **Anglijoje** tėvų katalikų draugija surašė vyriausybei memorandumą, kuriame nurodo, kad apie 5 milijonai žmonių neturi tinkamų butų. Tikėtai viename Londono kvartale (Islington) 5000 asmenų gyvena rūsiuose be langų. Iš tokios padėties susidaro daug moralinio blogio. Nuostabu, kad tokia didelė ir pasaulinė imperija tokį blogį pakencia.

• **Prancūzijoje** čigonams, kurie neturi pastovios vietos, paskirtas kapelionas kun. Fleury. Jo „koplyčia“ bus ant čigoniško vežimo ir važinėš drauge su besisikilnojančiais čigonais.

MOKSLO IR TECHNIKOS NAUJIENOS

Karas prieš vėžio ligą

Prieš vieną iš didžiausių žmonių priešų — vėžį — visą laiką telkiama moderniausi ginklai — nauji medicinos ir chemijos išradimai. Vis labiau tikima, kad vieną kartą bus jis įveiktas.

Amerikos vėžio tyrinėjimo centruose, kur išleidžiama milijonai dolerių, sutelkta keli simtai geriausių šios rūšies specialistų. Naudojami nauji vaistai, nauji gydymo būdai. Tačiau chirurgijos ar chemijos priemonės veikia tik dalį pacientų. Dar niekas nesurado tokios „stebuklingos kulkos“, kuri nukautų bet kur pasislėpusį vėžį.

Po visos eilės naujų vaistų, dabar vėl grįžta senieji ginklai: roentgeno (X-ray) spinduliai ir chirurgija. Lengviausia vėžį gydyti pačioje pradžioje. Dabar surasti būdai, kaip iš kraujo tyrimų jį pastebėti. Chirurgija gali daugiau, negu jos peilis kad siekia. Ji pakrpa

nervus ir visai išjungia skausmą. Ji gali išplauti kai kurias liaukas, su kuriomis siejamas vėžys, ir jų vieton įsodinti sveiką žmogaus liauką. Roentgeno (X-ray) spinduliais pasiekiamas ten, ir operacijos būdu. Tačiau norima išrasti vaistus, kurie atpalaiduotų nuo šių spindulių. Jau yra išbandyta 1000 įvairiausių chemikalų.

Blogiausia, kad vėžys keliauja per visą žmogaus organizmą. Vieną kartą jis pasirodo vienoje vietoje; iš ten išsytas, pasireiškia kitur. Todėl mokslininkai tyrinėja visas žmogaus gyvenimo paslaptis. Niekas iki šiol dar neįdengė, kaip vėžys auga ir kaip jį kontroliuoti. Vis labiau jis rišamas su hormonais. Manoma, kad reikia kaip tik pakeisti kai kurias žmogaus organizmo liaukas, arba — išrasti tokius vaistus, kurie nukautų šį žmogaus priešą ir tuo išgelbėtų tūkstančius iš mirties našpilis kad siekia. Ji pakrpa

Nedelsdamas įsigyk

PASKUCIAUSĮ TĖVŲ PRANCISKONŲ LEIDINIŲ

“LIETUVOS ARCHYVĄ”

(BOLSEVIZMO METAI)

Knyga vaizdžiai piešia originaliais dokumentais komunizmo smurtą ir lietuvių kančias. Neįkainuojamos vertės ir pirmoji tos rūšies knyga Amerikos spaudoje.

Atspausintas labai ribotas kiekis, todėl patartina ją skubiai įsigyti.

Knyga turi 428 puslapius. Kaina — \$3.00.

Sių atkarpą pasiųskit kartu su 3.00 dol. šiuo adresu:

“DARBININKAS”,

680 BUSHWICK AVE.,

BROOKLYN 21, N. Y.

Gerb. Tamsta,

Malonekit prisijūsti egz. “LIETUVIŲ ARCHYVO”

sekančiu adresu:

Vardas Pavardė

Adresas

PS. Pinigus, sumoje siunčiu laiške ☐ vėliau prisijūsiu ☐ (Savo pagėdavimą pažymėti atitinkamam langely kryžliuku)

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

Prisiminti tremtiniai

• **Muzikas V. Jančys** baigė rašyti operetę "Ziedai iš anos pusės" ir pradeda paruošti dainininkus, kurie operetėje dainuos didesnes roles.

• **Janutis Puodžiūnas**, baletos šokėjas, gyvenęs Clevelande, persikėlė į Hollywoodą ir jau keletą kartų rodė televizijos programose.

• **Tėvai Jėzuitai** kiekvieną ketvirtadienį per Chicagos "Margučio" radiją veda religinę valandėlę.

• **Alfonas Palubinskas** įgijo gydytojo laipsnį Harvard universitete, ir gavo darbą Henry Ford ligoninėje Detroito.

• **Albertas Šlekis** baigė De Paul universitetą matematiką su master degree.

• **Br. Andruska**, lietuvis, tarnauja JAV kariuomenėje, laivynne, pulkininko laipsnyje. Šiuo metu jis yra Japonijoje.

• **V. M. Stulpinas**, demokratų partijos nuovados kaiponas, vienuoliktą kartą kaip tarnauja teisme, kur yra svarstomas nepilnamečių nusikaltėlių bylos. Jis yra teisėjo Roberto J. Dunne protokolų raštininkas. Š. m. birželio pradžioje Stulpinas baigė Dale Carnegie institutą.

Dvi lietuviškos laimėjo premijas American Automobile Association pasiekdami metiniam saugaus važinėjimo plakato konkursui. Varžybose dalyvavo šeši pradžios ir šeši aukštesniosios mokyklos mokiniai. Pirmoji premija \$350 teko lietuvių Evelynei Markūnaitė iš White Plains, — aukštesniosios mokyklos antrąją premiją iš pradžios mokyklos laimėjo Evelynei Dobužinskaitė — dail. Dobužinskaitė, jr. duktė.

Šias premijas asmeniškai įteikė New Yorko gubernatoriaus T. Dewey. Laimėtojų fotografijas iš premijų įteikimo įsidėjo didžiulia didžiosios New Yorko spaudos.

Jau vienuolika metų, kai bolševikai okupavo Lietuvą, jau vienuolika metų, kai jie vykdo fizinį ir dvasinį mūsų tautos naikinimą. Šiandien ištrėmę, nukankinę bei nužudę jau yra ne dešimtys, bet šimtai tūkstančių.

Šią lietuvių tautos nelaimę šv. Jurgio parapijos bažnyčioje per lietuvišką sumą pamokslė išskėlė kun. B. Javanas. Kai jautriu žodžiu jis kreipėsi į Visagali melsdamas, vėl grįžti Lietuvai laisvės dienas ir atidaryti kelius į tėvynę, bendrai maldai suklaupe ir visa bažnyčia. Muz. Pr. Ambrazo vadovaujamas parap. choras per pamaldas pagiedojo įspūdingąjį Dambrausko "Maldą už Tėvynę" ir kitas šios dienos nuotaikai pritaikytas giesmes.

Visų pabaltiečių surengtas bendras minėjimas įvyko Cathedral Latin mokyklos patalpose. Jį atidarė ir angliškai kalbą pasakė Alto skyriaus valdybos vicepir. Ig. Malinauskas. Toliau kalbėjo tautybių atstovai. Lietuviams neilga, bet jautrią bei prasmingą kalbą pasakė buv. krašto apsaugos ministeris K. Zukas. Po atitinkamų kalbų buvo sugiedoti Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai, o pabaigoje Amerikos himnas.

Meninėj daly pasirodė taip pat visų tautybių menininkai. Lietuviams čia atstovavo solistas V. Bakūnas.

Žmonių teatsilankė, deja, labai nedaug. Pasitaikė labai karšta diena, taip pat buvo parinktas nepatogus laikas (5 val. po pietų). Šituo savo neatvykimu daugelis teisina. Mes suprantame, kad tokią dieną kur nors paežerėj daug maloniau. Bet negalime šia proga neprisiimti ir kito amžiaus žmonių gyvenime besikartojančio dėsnio: sotus alkano neužjaucia. Tokia jau žmogaus prigimtis.

Be to, šitoks bendras minėjimas išėjo šaltas, oficialus. Klau-

sytojai čia turėjo išlausyti ir jiems nesuprantamų kalbų. Be abejo, daugiau širdies būtų grynai tautiniame minėjime (latviai, kiek girdėti, susirengę ir atskirą minėjimą). Bet rengėjai čia turėjo kiek platesnių tikslų: šiam reikalui buvo priimta tam tikra bendra rezoliucija, smerkianti bolševikų vykdomą tautų žudystę, prašanti užkirsti kelią genocidui ir t.t. (jį angliškai perskaitė A. Balasaitis).

Antrosios išsaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks liepos 4-6 d. Clevelande. Jas organizuoja mūsų sportininkų žaidimo klubas, talkinamas Vyr. Sporto Komiteto ir atskirų asmenų. Rengėjai daro viską, kad šios žaidynės ko geriausiai pavyktų. Bet joms abejinga negali likti ir mūsų organizuotojų bei neorganizuoju visuomenės. Lietuvių sportininkai atlieka didelę reikšmę turintį tautinį darbą, tad jie iš savo visuomenės laukia visokeriopos paramos bei dėmesio. Kadangi į sportininkų eiles stoja ir čia gimę lietuvių jaunimas, todėl būtų gražu, kad šias žaidynes paremtų senieji lietuviai sportininkai ir tais pinigais, kurie dabar, kiek girdėti, yra kažkur "įsąle."

Ateities klubas birželio 8 d. mokslo metų pabaigutvių proga lietuvių salėje surengė vakarienę liutnistinės mokyklos mokytojas pagerbti. Be rengėjų ir mokytojų, taip pat dalyvavo ir kultūrinio organizacijų atstovai. Ilgesnį kalbą Ateities klubo vardu pasakė H. Idzelevičius. Aktualių minčių taip pat išskėlė ir kiti kalbėtojai — Ed. Karnešas, dr. Ad. Damušis, A. Garkauskas, A. Augustinavičius, Ig. Malinauskas. Taip pat mėsakambėjo ir lietuviška daina. Šeimininkavo P. Balčiūnienė, A. Barzdūkienė, P. Stanišienė ir kt. ponios.

Aukštesniausias mokyklas šiemet baigė gražus būrys mokslėjų ateitininkų: N. Ambrazaitė, R. Apanavičius, A. Barzdukas, A. Barzdukaitė, L. Išmantaitė, R. Gargasaitė, V. Kasperavičiūtė, G. Motiejūnas, E. Šikšniūtė, J. Vyšniauskas. Malonu pažymėti, kad kai kurie iš jų jau aktyviai reiskiasi ir viešajame lietuvių gyvenime — yra organizatoriai, spaudos bendradarbiai, sportininkai, vaidintojai, dainininkai ir t.t.

Mokslėiviai ateitininkai birželio 9 d. turėjo savo pobūvį Barzdukų bute. Ateities klubo valdyba čia juos pavaišino saldaisiais bei ledais. Taip pat buvo pagerbti šiemet aukštesniausias mokyklas baigusieji ir palinkėti jiems ir toliau nesiskirti su mokyklos suolu. Iš vyresniųjų atsilankė P. Balčiūnas, dr. Ad. Damušis, P. Gruodis, V. Palubinskas ir kt. Pašeimininkavo P. Balčiūnienė, A. Barzdukienė bei P. Stanišienė.

Gražiai pasielgė lietuvis daktaras M. Vaitėnas: kai liutnistinės mokyklos iškilmės birželio 8 d. ėjo jau į pabaigą, sunkus ligos priepuolis ištiko mokyklos vedėją A. Tamulionį, ir jis buvo priversta ieškoti gydytojo pagalbos. Kreipėsi į dr. M. Vaitėną. Nors rado jį jau atsigulęs, nakties poilsio, bet daktaras nelauktą paicentą maloniai priėmė, apžiūrėjo, suleido injekcijas ir dar nepaėmanti nuvežė savo mašina namo, už visa tai nieko nepaaidamas: esą ir mokyklos vedėjas už savo darbą dabar nieko negauna.

Balto 55 skyrus savo pikniką iš liepos dėl susidėjusių aplinkybių nukelia į liepos 27 d. Piknikas įvyks naujosios parapijos sode (18022 Neff Rd.) Pradžia 3 val. p.p., šokiai 4 val. Gros R. Gylis kapela. Gausus bufetas. Įėjimas 50 centų. Pelnas skiriamas Diepholzo gimnazijai remti. Pasilikime šią dieną laisvą!

A. V.

Worcester, Mass.

Gražiai veikia Nukr. Jėzaus Seselių Rėmėjų Skyrus

Tai pats jauniausias Nukryžuotojo Jėzaus seselių rėmėjų skyrius, įsistėjęs dar visiška senienai, bet jo atstovės jau dalyvavo Rėmėjų Seimelyje Brocktone, balandžio 27 d. Skyriaus pirm. Milerienė pasisakė, kad jos atvykusios į Seimelį suipažinimo tikslu. Kai būsianti užmegsta gera pažintis, tuomet busią lengviau ir aukomis paremti seselių darbą. O jos esančios pasiryžusios paremti stipriai. Taigi, vykdamas šį savo pasiryžimą, Worcesterio rėmėjų skyrius, birželio 9-tą d., šv. Trejybės šventėje, specialiu autobusu, atvyko į seselių motinišką namus Brocktone, pažiūrėti kaip gi tos seselės gyvena. Atvyko apie 40 asmenų. Diena pasitaikė graži, tad viešnios galėjo gerai apžiūrėti ne tik patį vienuolyną ir jo koplyčią bei senelių namus, bet visą vienuolyno ūkį ir pasidžiaugti ramia kaimo aplinka. Pasiūkaučiavusios, pakalbėtinusios senelius, seselių pavaišintos, pavakary, po palaiminimo linksms ir energingos išvyko atgal į namus. Jos pasižadėjo atvykti į seselių tradicinį pikniką, kurs įvyks, kaip visuomet, per "Labor Day" rugsėjo 1-mą d., su savo parengimais ir stalais. Sakėsi tuoj pradėsiančios ruoštis, kad "subytinus" kitus rėmėjų skyrius. Bet teko nugirsti, kad ir kiti skyriai, o ypač S. Bostonas, nelinkę pasiduoti, tad atrodo, kad seselių piknikas turėtų gerai pasisekti. Jaunutėliui Worcesterio skyriui linkėtina ir toliau gražiai augti ir bujoti. A. M.

STUDENTŲ ATEITININKŲ DĖMESIUI

Vasaros atostogoms prasidėjus, susidomėjimas stovyklomis gausėja. Šiais metais studentams ateitininkams numatoma stovykla rugsėjo pirmą savaitę (visą savaitę) Chicagos apylinkėse. Stovyklos - suvažiavimo metu planuojama įdomi programa: paskaitos, at-ko teismas, literatūros bei meno vakarai, jūmoro laikraštėlis bei sporto varžybos. Tiksliai data, vieta ir programa bus paskelbta spaudoje ir išsiuntinėta draugovėms. Draugovės malonėkite iš anksto pramatyti atstovus į stovyklą - suvažiavimą drauge išdiskutuodami į suvažiavimą įneštinus klausimus.

Taip pat kviečiami stovyklon atkų draugai-bičiuliai studentai, norintieji akademiškai praleisti vieną savaitę atostogų.

Registracijos ir įvairiais stovyklos reikalais prašome kreiptis į C. Valdybos pirmininką J. A. Gylį, 1836 S. 49th Court, Cicero 50, Illinois.

O. Stankaitytė
Sekretorė

TĖVŲ MARIJONŲ PIKNIKAS LIETUVIŲ DIENA

PENKTADIENI, LIEPOS - JULY 4, 1952
MARIANAPOLIO KOLEGIJOS PARKE

THOMPSON CONN.

11:00 VAL. IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS.

PAMOKSLĄ SAKYS J. E. VYSK. V. BRIZGYS.

GIEDOS WORCESTERIO ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS.

3:00 VAL. ŠOKIAI GROJANT TOM MADURA ORKESTRU.

PHILADELPHIA, PA.

Paminėję Birželio įvykius

Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės apylinkė ir tremtiniai bendromis jėgomis paminėjo skaudžius birželio dienų įvykius. Visose lietuviškose parapijose ta intencija pasimelsta. L. Kaulinio choras gražiai giedojo šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Čia buvo ir šventa valandėlė už Lietuvą. Vakare šv. Kazimiero salėje įvyko viešas minėjimas. Kalbėjo prof. V. Krėvė, meninę dalį atliko L. Kaulinio choras. Invokaciją sukalbėjo kun. V. Čegys. Nemažas skaičius lietuvių atėjutė tą

skaudų įvykį. Visi pasiryžo kovoti už Lietuvos ir lietuvių laisvę.

Pakrikštyta

Jauna lietuvių šeima Vincas ir Genovaitė Mačiūnai susilaukė sūnaus, sausio 30 d. Kūdikis pakrikštytas Vytauto Vinco vardais birželio 15 d. šv. Kazimiero parap. bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo prof. A. Vasilauskas ir Bronė Petrauskienė. Tą pačią dieną pakrikštyta ir Jono Gaizausko dukrelė Ona, kuri gimė balandžio 15 d. Jos krikštatėvė buvo J. Banonis ir Liudvika De Scalpo.

Kun. P. Statkus staiga susirgo ir gydyosi Nazareto ligoninėje. Jo sveikata žymiai pagerėjo. Jis ką tik buvo baigęs mokytojų aukštojo mokykloje ir turėjo atostogas. Linkime sveikatos.

Mokyklų išvykos

Lietuvių mokyklos — šv. Jurgio ir šv. Kazimiero — turėjo savo mokslo metų užbaigimą gražia išvyka birželio 12 dieną. Visi mokiniai ir jų tėvai praleido dieną gražiai sode. Tai yra kasmetinė tų mokyklų išvyka.

Laukia pikniko

Šv. Kazimiero parapijos pikniko visi laukia. Mat tai bus pirmas geras piknikas šiais metais. Atvyksta svečių net iš tolimos apylinkės. Piknike gros geras Sutkaus orkestras, bus įvairi programa, daug vietos vaikams, bus laimėtas automobilis ir pilna visokių kitų gėrybių. Piknikas vyks birželio 29 d. Raven Hill Academy, 3480 W. Schoolhouse Lane, Philadelphia. Prasidės šv. mišiomis 12 valandą.

Vyčių ekskursija

Birželio 22 dieną vyčiai vyks į Atlantic City, kur praleis porą dienų svečiuos pas savo buvusią sekretorę p. E. Šaulytę, turinčią vasarvietę tame mieste.

Omaha, Nebr.

• **Kun. Juozas Jusevičius**, Omahos, Nebr., šv. Antano lietuvių parapijos klebonas, birželio 22 d. minės savo kunigystės 25 metų sukaktį. Jubilatas, be savo tiesioginio pašaukimo darbo, daug darbavosi spaudoje. Jis yra parašęs tris knygytes: "Šv. Mišių aukla", "Dievo ir artimo meilė", ir "Ligonų paguoda". Be to, jis yra vienas didžiausių mūsų spaudos rėmėjų.

Tiek daug metų išgyvavusi mokykla šiais metais pergyvena krizę, dėl kurios direktorius kun. M. Urbonas yra dideliai susirūpinęs. Seselės Prancišketės pranešė, kad neturintys užtektinai mokytojų sekantiems mokslo metams. Ta problema vargina jau nebejauną, bet dar pilną energijos, kleboną, kuris visa širdimi atsidavęs šiai katalikiškai mokslo įstaigai. B. M.

DU BOIS, PA.

Mokslo metų užbaigimo iškilmės

Šv. Juozapo lietuvių aukštesniosios mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyko birželio 15 d. Pradėta šv. mišiomis, kurias laikė klebonas kun. M. Urbonas, pasakydamas tai proga pritaikintą pamokslą. Pamaldų metu gražiai ir galingai giedojo choras. Pirmą kartą teko matyti bažnyčioje nuo altoriaus įteikiant abiturientams brandos pažymėjimus. Buvo tikrai įspūdinga, kai studentai, mergaitės baltomis, berniukai juodomis togomis, artėjo prie Dievo altoriaus pasiimti iš savo direktoriaus ir kapeliono rankų mokslo atestatą.

Šv. Juozapo gimnazijoje mokytojų seselės prancišketės. Tai pirmoji aukštesnioji mokykla prie lietuviškos parapijos Amerikoje, atidaryta 1931 m. Tą gimnaziją pastatė ir atidarė savo lėšomis nemirtingas veikėjas kun. M. Urbonas. Jis yra jos direktorius ir kapelionas.

nas, išsyrūpinęs pilną JAV Sveikimo Departamento pripažinimą viešąją mokyklą, pastatydamas ją šalia valdiškų aukštesniųjų mokyklų su visomis teisėmis. Mokyklų inspektorius lankydamsis pareiškė, kad šv. Juozapo gimnazija (High School) yra pavyzdiningiausia Du Bois mieste.

Kun. V. Sadauskas, Donoros, Pa., liet. parapijos klebonas, jau ilgesnį laiką serga, gydydamasis šv. Juozapo ligoninėje, Pittsburghe.

J. S.

STONY BROOK LODGE

Vedėja Pr. Lapienė

Kas mėgsta maudytis jūrų vandenys, žavėtis gamta, džiaugtis lietuviška aplinka, kviečiamas į STONY BROOK LODGE, STONY BROOK, LONG ISLAND. Čia ideali vieta įvairiems pobūviams bei piknikams.

Kambarius atostogoms ir dienas įvairioms išvykoms prašome rezervuoti raštu, adresuojant MRS. P. LAPE, STONY BROOK, L. I., N. Y. Telefonas Stony Brook 586.

Susisiekimas automobiliais 25 arba 25A keliu; arba iš Jamaica stoties Long Island traukiniu į Stony Brook. Stotyje svečius pasitinka vasarvietės mašinos.

PIKNIKAS - GEGUŽINĖ

Šv. Kazimiero parapijos sudegusiai bažnyčiai atstatyti
RAVENHILL ACADEMY, 3480 W. SCHOOLHOUSE LANE,
Philadelphia 44, Germantown, Pa.

Sekmadienį — birželio 29 diena

12 val. pamaldos — šv. mišios vienuolyno koplyčioje
Automobiliu laimės mas, užkandžiai, visoki gėrimai, vaikams žaidimai, sportas, graži vieta — linksmas orkestras, šokiai.

KELRODIS: Automobiliai: East River Drive iki Wissahickon Drive, o ten tuoj Ravenhill Academy. Arba iš miesto lig Schoolhouse Lane ir ligi Akademijos. Tramvajum 16-oj ir Arch paimti Bus A, kuris priveža arti vietos. Arba Nr. 9 ligi galo, Nr. 61 ligi Midvale Ave., o iš čia 52 3 stotis lig Warden Drive. Arba 33 lig galo, iš ten Bus Z ligi Warden Drive. Arba Nr. 60 lig galo, iš čia 61 lig Midvale Ave., ir vėl 552 lig Warden Dr.

Atvykai — laimėsi. Esant lietuvių — piknikas įvyksta sekantį sekmadienį.

Lietuvių Radijo Drangijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniais 2 val. popiet. — WWRL 1600 kc—5000 w.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parngiamai koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, lūdnai pranešimai)

195 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS
Direktorius

AD. JEZAVITAS
Muzikos Dir.

J. VALAKAS
Prancišketės Dir.

Milijonams žmonių besikankinant nuo karsčio, Jake — šiaurės baltasis lokys Pittsburgho zoologijos sode gaivina šaltą vandens čiurškę, kuri paliečia prižiūrėtojas. Šalia jo bičiulis nekantriai laukia savo eilės.

SPORTAS

SPORTAS PASAULYJE

Is futbolo pasaulio: Birželio 15 d. Yankee stadione susitiko dvi geriausios angli futbolo komandos: meistras Manchester United su Tottenham Hotspurs. Nors buvo tikėtasi nepaprastai aukšto lygio rungtynių, dienos karsis paveikė žaidėjus, ypač išvargusios Manchesterio futbolininkus ir jie rungtynes pralaimėjo 7:1. Kelias dienas prieš šį susitikimą, abi komandos susitiko Toronto-Kanadoje; ir čia Tottenham Hotspurs laimėjo 5:0. Manchester United prieš savaitę sužaidė antrąs rungtynes prieš Atlas Club Meksikoje rezultatu 4:3.

Is teniso pasaulio: Varžybos dėl Davis taurės tęsiasi toliau. Pirmąjį didelį netikėtumą turėjo Belgijos tenisininkai nugalėdami švedijos rinktinę, kur buvo praeitų metų Europos zonos nugalėtojai ir buvo šiais metais skaitoma favoritai. Prancūzai Paryžiuje nugalėjo Argentinos rinktinę, o Italijos tenisininkai savo rungtynėse nugalėjo anglų teniso rinktinę. Briselyje įvyksiančio teniso turnyre dvejetainio varžybose pirmą vietą užėmė B. Patty ir T. Trabert nugalėję australus McGregor ir Rose per 3 setus. Art Larsen laimėjo Amerikos hard court pirmenybės finale nugalėjęs savo kolegą H. Flam per 3 setus. Richardson laimėjo Kent teniso turnyrą Anglijoje, finale įveikdamas australą Don Candy per 3 setus. Vakarinės Anglijos moterų pirmenybės laimėjo amerikietė Todd. Jau nuo 1931 m. Amerikos tenisininkės kiekvienais metais įrodė savo pranašumą prieš anglas. Ir šiais metais amerikietės laimėjo Wightman Cup, nugalėdamos anglas 7:0.

AAU (Amerikos mokytojų sąjunga) Ohio srityje lengvosios atletikos pirmenybėse žinomas lietuviškas Elyva Siksniūtė laimėjo meistrės vardą 50 jardų bėgime. Jos laikas 6.7 sek. Stefa Juodvalkytė laimėjo rutulio stumimą. Jos pasiekė 10.12 m. Abi meistrės dalyvavo lengvosios atletikos pirmenybėse visoje Amerikoje. Tenka tikėtis, kad abi sportininkės ir Waterbury, Conn. pasiekės gražių laimėjimų.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

JAV dalyvauja Helsinky. M. Phillips, USCF p-klas, oficialiai pranešė, kad JAV siūnė savo sachmatų komandą į Helsinkio olimpiadą. Komandos sastatas dar nenustatytas. Amerika yra laimėjusi Prahos, Folkstone, Varšuvos ir Stockholm (1937) pasaulio pirmenybes. Buenos Aires pirmenybėse nedalyvavo.

Kanados nesimėčia į Helsinky savo komandos, greičiausia, dėl lėšų stokos, tik nuatrė pasiūst savo reprezentantų į Tarptautines rungtynes Svedijoje.

Vaitonis į Svediją. Kanados Sachmatų Federacija pranešė Kanados meistrui Povilui Vaitoniui, kad jis siūnčiamas į Tarptautines rungtynes Stockholme, apmokant kelionę laivu. Bet tokia kelionė per ilgai truktų. Vaitonis firma, kurioje jis dirba, sutinka atleisti, jei skristų lėktuvu.

Tarptautinėse pasaulio pirmenybėse Svedijoje dalyvavo virš 20 atrinktų meistrų iš Vakarų ir Rytų Europos, Sovietų Sąjogos, Pietų Amerikos, JAV, Kanados, Australijos ir Egipto.

Zymiausi iš jų yra Gligorie (Jgs), Unsicker (Vok), Geller, Fiohr (Sov. S-g), Szabo (Vgr) Elishases (Arg. S-g).

New Yorko lietuvių užbaigė Metropolitan Chess B League pirmenybes laimėję 4 rungtynes, 1 lygiomis ir 3 pralaimėję. Sekmingiausius taškus rinkėjai buvo Sukys, surinkęs 5½—½ ir E. Stakys 5½—1½.

Tautvaiva trečias. Trans-Mississippi pirmenybėse dalyvavo rekordinis dalyvių skaičius, būtent 80. Laimėjo Curt Braset, Minn. 2. Robert Steinmayer, S. Louis. 3. Povilas Tautvaiva, Chicago. Paul Poschel, buv. Illinois meistras, liko 6 vietoj.

S. Reshevsky (JAV) Gligorie (Jgs) matė padėtis 4—2 ir 1 atidė-

ta partija, kurioje Gligorie turi persvaros.
Vokietijos komanda į Helsinky bus tokia: Teschner, Lottar Schmid, Pfeiffer, Dr. Lange, Heinicke, Reil-stab.
Bogaljubov įveikė Wuertenbergo meistrį Schuster 1½—½.

PASKUTINIS 8 DIENOS

iki birželio 28 d.

9 LENKYNES KASDIEN

Post time 1:45

Double Closes 1:25

Vieta tribūnoje 1 dol. įskaitant ir taksus. Tiesioginis autobusais susisiekimas iš visų vietovių.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

ISNUOMOJAMI du atskiri kambariai pavieniam ar dviem asmenim. Galima vartoti virtuvę, šaldytuvą ir kitus patogumus. Kreiptis į "Darbininko" administraciją, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

81-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves

Koplyčias suteikiam nemokama visose miesto dalyse.

Laidotuvių direktoriai:

F. W. SHALINS IR

J. B. SHALINS

Tel. Virginia 7-4499

PARDUODAMAS NAMAS 50x100

Pilnai įrengtas ir tinkamas įvairiems parengimams. Lygiai taip pat privatus pobūdžio-suburvimams ir t.t. Namų trijų aukštų.

193-95-97 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Wm. Kincheloe. Tel. Evergreen 4-2442

Telefonas: Evergreen 4-8334

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SCNUS EDWARD MISIUNAS SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Uždandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV 4-9672

Namų tel. EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALE ISNUOMOJAMA SOKIAMS, VESTUVIŲ POKYLIAMS ir t.t.

J. ZAKARASKAS, Mgr.

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVICIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-3329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadienis 10-12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLEnmore 5-3094

Namų tel. GLEnmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., šeštad. 10 iki 3 p.p.

Išskyrus ketvirtadienius ir šventadienius

VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS

Ofisai: 30 East 60th Street, New York City, penktas aukštas. Vaziuoti

BMT iki 5 Ave. arba IRT Lexington Ave. Line iki 59 Street. Tel. MU 8-8677

Valandos susitarus antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį, nuo 5 iki 8 vakaro.

12 Shore Lane, Bay Shore, L. I., Tel. Bay Shore 3710. Vaziuoti Long Island

Railroad iki Bay Shore arba automobiliu Southern State Parkway. Valandos

susitarus pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį, visą dieną, o šeštadienį tik iš ryto.

Ofiso tel. LEXington 2635

Namų tel. LONgwood 1721

S. Ankudas (Ankudavičius) M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

910 W. Lombard Street, Baltimore 23, Maryland

Priėmimo valandos:

KASDIEN 10-12 ir 7-9 p.p. išskyrus ketvirtadienį ir šventadienį.

Trečiadieniais pagal susitarimą

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslių, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-8.

Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAMI NAMAI

FIGOS, GERI, GEROJE VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai;

CYPRES HILL 3 šeimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimoms

medinis namas, abudu aukštai (florai) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salūnu,

restoranu ir 2 šeimoms viršuje tušti kambariai. Cera proga, kas nori įsigyti namą tr. bizi, neduodamas ir bizi. Vieta gera, lietuvų aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY AND INSURANCE

3225 Fulton St. Brooklyn, N. Y.

Tel. AP. 7-2790

Palaikykite ir paremkite tuos

biznierių ir prekybininkus, kurie skelbia "Darbininke."

William J. Drake

(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 65 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 3-7723

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermentims dykai

Tel. South Boston 8-2590

Avenue 2-2484

Lithuanian

Furniture Co.

MOVERS —

SO 84618

INSURED and BONDED

Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas

Grabatoriai ir Balsamuojuojai

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermentims dykai

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-8815

South Boston 8-2688

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street

West Roxbury, Mass.

Tel. PA. 7-0402-M

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys rėsių, uogų, šaknių, ir lapų; ji yra vartojama nuo visokių nervinių galvos skaudėjimų, nuo šalčio ir lytisko silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — istvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežinot kokia liga sirgumet, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Prisiūnijam namus.

ALEXANDER'S CO.

414 West Broadway,

South Boston 27, Mass.

LIETUVIŲ RADIO KORPORACIJA

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. So. 8-0489

Lietuvių Radio Korp. programa per stotį WBMS, 1090 kilocycles,

9:30 iki 10:30 val. ryte sekmadienį bus sekanti:

1—Falcous Radio Orkestra

2—Dainininkė Valerija Barmus iš Dorchesterio

3—Magdūtės pasaka

Po programai, malonėkit parašyti laiškelį ar atvirutę į stotį WBMS Lithuanian Program, 35 Court St., Boston, Mass., pranešdami savo įspūdžius, o biznio reikalais, rašykite radio ofiso adresu: 502 East Broadway, So. Boston 27, Mass. Ačiu.

Steponas Minkus

Patenkino Brocktoniečius

per 50 metų, teikdama anglis ir aliejų.

Parduodame

Ledą-Anglius-Coke-Aliejų-Oil Burnerius

BROCKTON ICE & COAL CO.

27 Lawrence St., Brockton, Mass.

Tel. 189

Lietuvos Vėjų Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA

BRADDOCK, PA.

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejinį) šildymą. Nereikia nešioti pelenų sentuvo. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE

520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.

Tel. 2608

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SESTADIENIAIS
4:45 (iki 5:30 VAL. P.P.)
STOTIS
WEVD
1330K-107.5 M.
JACK J. STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL.
WAVERLY
6-3325

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIS
APJUNGČS
AMERIKA, JOS ORGANIZACIJOS, DARBININKAI IR LIETUVIŲ ŽINIOS
420 RUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 71, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Maironio mokyklos

mokslu metų užbaigimo ir pirmosios abiturientų laidos iškilmes bus šį sekmadienį, birželio 22 d., 7 val. vakare Apreiškimo par. salėje. Mokiniai tėvai ir mokyklos bičiuliai kviečiami atsilankyti.

New Yorko spauda

paminėjo Didžiojo New Yorko lietuvių, latvių ir estų suruoštąjį Baisiojo Birželio minėjimą Town Hall.

Vaclovas Sidzikauskas

"Free Europe" Lietuvių Pat. Grupės pirmininkas, šį penktadienį Jungtinių Tautų Komiteto liudys apie bolševikų įvestus priverčiamus darbus Lietuvoje. Šio komiteto posėdžiai yra uždari, neleidžiami nė spaudos atstovai.

Alg. - Bazilius Kučinskas,

Prancūzijoje išgyvenęs 8 metus ir Paryžiuje studijavęs architektūrą, šį pirmadienį atvyko į New Yorką ir čia ketina apsilankyti.

Prof. Ad. Galdikas,

šią savaitę su šeima atvykęs iš Prancūzijos, laikinai apsisistojęs Didžiajame New Yorke. Jo adresas: 69-20 78th St., Middle Village, L. I.

Organizacijų atstovai

ir visuomenės veikėjai kviečiami atvykti į pasitarimą, kuris šaukiamas birželio 25 d. 7.30 v. Balso centrinės patalpose Balso vajui New Yorke aptarti. Pasitarimą šaukia Jonas Brundža, New Yorko Balso apskrities pirmininkas.

Kaip kasmet, taip ir šiemet rudenį norima suorganizuoti aukų rinkimą Vokietijoje pasilikusiems mūsų tautiečiams. Todėl, dar prieš išsiskirstant vasaros atostogoms, norima sudaryti vajuos komitetą, kuris vadovautų visam New Yorko Balso vajui.

Dainų Šventė

dalyvaujant 14 chorų, įvyksta šį sekmadienį, birželio 22 d., Klasciaus parke. Šventės iniciatorius yra V. J. Atsimainymo par. vargonininkas Antanas Visminas. Visuomenę kviečiama atsilankyti. Tai bus pirmą tokios rūšies šventė Maspeth.

Birželio 18 d. Brooklyne staiga mirė

A. A.

JUOZAS G. (GADDY) NORBIT,

palikdamas dideliam mūlūdiame myliną žmoną Adelę Bernadeta Freitag, motiną Stella Marsinkas-Norbit ir sūnus Robertą ir Ronaldą. Pasarvotas Leo Kearns koplyčioje, 103-33 Letterts Blvd., arti Liberty Ave., Richmond Hill, N. Y. K. koplyčios bus išdėstas sėdintis rytą 9.15 į Our Lady of Perpetual Help R. K. bažnyčia, kur 9.45 val. bus atlaikomos iškilmingos gedulingos sv. misijos.

Kūnas bus palaidotas Kalvarijos kapinėse.

TARPTAUTINĖ LAISVŲJŲ

ZURNALISTŲ FEDERACIJA birželio 19 d., ketvirtadienį, 7.30 val. vak., Freedomhouse, 20 W. 40 St., New Yorke suruos akademiją paminėti gedulingus birželio įvykius.

Kalbėjo kongreso narys Vikt. Anfuso, genocido sąvokos kūrėjas prof. Lemkinas, prof. K. Pakštas ir visa eilė kitų žymių kalbėtojų.

KVIETIMAS

Pirmoji Amerikos Lietuvių Bendruomenės apylinkė New Yorke bus suorganizuota ateinantį sekmadienį Brooklyne, 12-tą val., Apreiškimo parapijos salėje, North 55th ir Havemeyer Sts. Susirinkimą pradės organizacinio komiteto pirm. J. Šlepetys. Programoje dalyvaus Apreiškimo Parapijos choras. Įsirašantieji į bendruomenę šiame susirinkime išsirs savo laikiną valdybą, kuri vadovaus visai Williamsburgo apylinkėi.

Kadangi viso pasaulio lietuviai jungiasi į šią organizaciją, svarbu kad ir newyorkiečiai, kiekvienas savo apylinkėj įsirašytų į bendruomenę, kuri ypatingai rūpinsis lietuvių palaiškimu ir Lietuvos laisvinimu. Plačiau apie bendruomenės tikslus ir veiklą bus paaiškinta šį sekmadienį. Kiekvienas lietuvis yra raginamas atsilankyti į šį susirinkimą ir tuomet parodyti priitarimą organizacijai, kuri neužligo užims svarbią vietą pasaulio lietuvių gyvenime.

Organiz. Komitetas

Gauta naujų knygų

Lietuviškos spaudos kioske, kuris veikia kiekvieną sekmadienį salėje po bažnyčia po 10 val. pamaldų, gauta daug naujų ir įvairių knygų. Nuėikime pasižiūrėti ir pasirinkti. Ten primami ir laikraščių užsakymai.

Veikia teisininkai

Lietuvių teisininkų draugija visą laiką aktyviai veikia. Pastaruoju metu draugija yra išsiuntinėjusi Amerikos J. V. politikams raštą naujojo imigracijos įstatymo reikalu ir gavo daug palankių atsakymų. Šiuo metu teis. dr. jos pirmininku yra Pr. Lembergas.

Skandinavijos tautų paroda

Jordan Marsh kompanija Bostone rengia birželio 23-29 d. įvairią programą, pavadintą "Salute to Scandinavia". Tą visą savaitę bus įvairios parodos, paskaitos, filmai apie penkias skandinavų tautas — švedus, norvegus, danus, suomių ir Islandijos gyventojus.

Arkiv. J. Skvirecko

Bostone yra susiorganizavęs būrelis žmonių, kurių tikslas skieisti lietuvių tarpe Marijos reikalavimus, pasakytus 1917 m. Fatimoj.

Neseniai Msgr. Kl. Razminas iš Austrijos atsiuntė minėtam būreliui laiską, kuriame sako, kad J. E. arkiv. J. Skvireckas labai apsidžiaugė tokio būrelio susiorganizavimu, jo gražiais sumanymais ir dideliais užsimojais bei taip gausiais darbais.

Be to, Ekselencija pradžioje gavęs neseniai išleistą knygą apie Fatimą — Mariją Kalbą Pasauiui — ir kitus apie Fatimą spausdinius. Tą knygą Arkivyskupas labiausiai myli ir pats yra išvertęs. Ją išleidžiant padarytas tikrai didelis ir gražus darbas. Arkivyskupas mielai teikia savo ganytojinį palaiminimą visiems, kurie prisideda ar bent rodo savo prielankumą minėtiems būrelio tikslams.

Programoje prel. J. Balkūno indomus pranešimas, Atkū Federacijos vyriausių organų rinkimas ir kiti organizaciniai reikalai.

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA

WESX-1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass.

Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio įvyksta Lietuvių Radio Valandos programa. Lietuviškos liaudies dainos, muzikos, dalykėliai, kalbos, sveikinimai, pranešimai plaukia oro bangomis į visų klausytojų namus.

Jeigu norite ką nors pasveikinti ar paskelbti, tai siųskite savo pranešimus paštu arba asmeniškai pridukite programos vedėjui ANTONI F. KNEIZIUI, arba skyrusiose šiose adresuose:

LITHUANIAN RADIO HOUR

50 Cottage Street, Norwood, Mass. Skyrius: LITHUANIAN FURNITURE CO.

A. ir O. IVASKAI

326 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

Telefonai: NORWOOD 7-1449 ar SOUTH BOSTON 8-4618

Pranės Lapienės

vasarvietėje, Stony Brook Lodge, birželio 28 d. Balso 120 skyrus ruošia išvažiavimą. Organizatoriai kviečia atsilankyti visus Long Island lietuvius. Žada būti įdomi programa.

LINDEN, N. J.

Pirmas šių metų lietuvių radio Piknikas įvyks liepos-july 13 d., sekmadienį Lietuvių Laisvės Parke, Linden, N. J. Antrasis gi piknikas tos pačios radio valandos, įvyks rugsėjo 7 d.

Didžioji Lietuvių Diena

Rengiama Tėvų Pranciškonų DARBININKO naudai,

įvyks liepos-July 4 d. — J. A. V. Nepriklausomybės dienoje,

KLASCIAUS PARKE — CLINTON HALL

56—70 58th St., Maspeth, N. Y.

GRAZI PROGRAMA, GARDČS VALGIAI IR GERIMAI, ĮVAIRŲS LAIMEJIMAI, LNKSMU MUZIKA IR SOKIAI

Visi lietuviškos - katalikiškos spaudos globėjai ir mylėtojai iš anksto kviečiami dalyvauti.

MELODIJOS VALANDOS PIKNIKAS

LIETUVIŲ MELODIJOS VALANDOS MILŽINIŠKAS PIKNIKAS ĮVYKSTA

SEKMADIENĮ, BIRŽELIO (JUNE) 22 D.

Visi važiuokite į didžiausią lietuvių sąskridį Naujoje Anglijoje.

Atsivežkite ir savo draugus. Čia galėsite laimėti daug gražių dovanų. Per visą dieną gros pagarsėjęs 8 PC

AL STEVENS ORKESTRAS

BROCKTON FAIR GROUNDS

didelė vieta, kur turėsite progos susitikti su savo seniai nematytais draugais.

ISGIRSITE POVILO IR NELYTĖS DUITA

Platesnių informacijų ir apie išvykimo laiką autobusais klausykites Lietuvių Melodijos Valandos radijo programą kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. iš WHIL

Operetės choras, vadovaujamas M. Liuberskio, birželio 15 d. Town Hall salėje, minint liūdnuosius birželio įvykius, gieda tautos himnų. Šį sekmadienį, birželio 22 d., Operetės choras dalyvaus ruošiamoje dainų šventėje. Nuotr. M. Sutkevičiaus

Ateitininkai sendraugiai

birželio 15 d. turėjo pasimatymą su prof. K. Pakštu. Birželio 22 d. tuoj po 10 val. pamaldų įvyksta labai svarbus ir trumpas ateitininkų sendraugių susirinkimas federacijos vyr. vadovaujančių organų rinkimų reikalu.

Paminėjo birželio įvykius

Visos trys lietuvių radijo programos gražiai paminėjo birželio įvykius. Per A. Kneizio, Stp. Minkaus ir L. Lapėno radijo valandas buvo paskaityta kalba, primenanti šią skaudią sukąkį ir jos reikšmę.

BROCKTON, MASS.

Aukos Lietuvos reikalams

Lietuvos reikalams suruoštame pabėgusių iš okupuotos Lietuvos žvejų pranešime Brocktono Lietuvių Taryba surinko 245.86 dol. aukų.

Iš surinktos bendros aukų sumos atskaičius 32 dol. išlaidų, likusi suma bus panaudota Lietuvos laisvinimo ir lietuvių išlaikymo reikalams.

Visiems aukotojams reiškiamas nuoširdžią padėką. Garbė tiems, kurie savo darbu ir pinigėmis aukomis prisideda prie Lietuvos laisvinimo ir lietuvių išlaikymo.

Komisija

Nuoširdžiai priimti žvejai

L. Kublickas, J. Grišmanauskas ir E. Paulauskas, drašęji Lietuvos žvejai, pabėgę iš okupuotos Lietuvos, labai nuoširdžiai buvo priimti vietos lietuvių. Pranešimo salėje jie su tikti karštais plovimais, jų pranešimas išklausytas labai atidžiai, o vėliau jie pagerbti po būviu, kuriame dalyvavo daug senų ateivių ir naujakurių.

Savo nuoširdumą pabėgusiems vyrams reiškė broktoniečiai ne tik žodžiais, bet ir dovanėlėmis. Jų įteikta privačiai at-

skirų asmenų ir Brocktono Lietuvių Tarybos vardu.

Atlikę savo uždavinį Bostone, J. Grišmanauskas ir E. Paulauskas dar buvo sugrįžę į Brocktoną, kuriame praleido keletą dienų privačiai. Čia juos daugiausia globėjo treminiai, kurie dabar dirba žvejyboje. Po savaitės broktoniečiai pasivijo savo brangius svečius dar Worcesterystėje.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Kudirka, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Peidzius, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

"dininkė — Bronė Ciunienė, 79 B. ry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

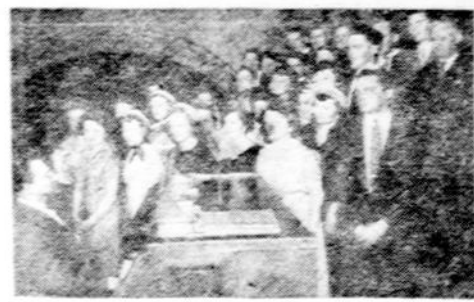
Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoniš, Nell P. Meskūnas, B. Jakutis.

Visi laiskai LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Tel. Norwood 7-1449. Piniginės perlaidos — Money Orderiai ar čekiai išrašomi išdininkės B. Cunys vardu.

DAINU ŠVENTĖ

DALYVAUJANT

12 CHORŲ

Prancūzijos parapijos choras, vad. P. Saba

"Ritmo" Radio Pajono Ansamblis, vad. Al. Karlinsonas

Anglija Karalienės parapijos choras, vad. P. Dulikas

BIRŽELIO 22 D.

1952 m.

Klasciaus Parke

MASPETH AVE & 58 ST. MASPETH, N. Y.

RENGIA

New Yorko ir New Jersey chorų apskritys

KONCERTO PRADŽIA 5 VAL.

JEITIMAS \$1.00

SOKIAI PRASIDĖS 7:30 V. VAK.

ORKESTRAS NAKTIES PELIDŲ

KVIECIAME VISUS ATSLANKYTI

RENGIMO KOMISIJA

V. J. Atsimainymo parapijos choras, vad. A. Visminas